

Brüsszel, 2017.3.22.
COM(2017) 142 final

2017/0063 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a tagállami versenyhatóságok helyzetének a hatékonyabb jogalkalmazás és a belső piac megfelelő működésének biztosítása céljából történő megerősítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2017) 114 final}

{SWD(2017) 115 final}

{SWD(2017) 116 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Általános háttér

Az Unió tagállamai az Európai Bizottság nélkülözhetetlen partnerei az uniós versenyszabályok végrehajtásában. 2004 óta az Európai Unió tagállamainak nemzeti versenyhatóságait az 1/2003/EK tanácsi rendelet¹ felhatalmazza arra, hogy az uniós versenyszabályokat a Bizottsággal párhuzamosan alkalmazzák. A nemzeti versenyhatóságok kötelesek arra, hogy az uniós versenyszabályokat alkalmazzák azokra a megállapodásokra vagy gyakorlatokra, amelyek hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre. Az elmúlt több mint egy évtized során a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belül szoros együttműködésben hajtották végre az uniós versenyszabályokat. Az Európai Versenyhatóságok Hálózatát 2004-ben kifejezetten ezzel a céllal hozták létre.

Az uniós versenyszabályoknak a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok általi érvényesítése elengedhetetlen eleme a nyílt, verseny uralta és innovatív belső piac létrehozásának, valamint nélkülözhetetlen feltétele a munkahelyteremtésnek és a növekedés biztosításának a gazdaság fontos ágazataiban, különösen az energetikai és a távközlési ágazatban, továbbá a digitális és a közlekedési ágazatban.

Az uniós versenyszabályok a belső piac egyik meghatározó elemét képezik: ha a verseny torzul, akkor a belső piac előnyei nem érvényesülnek maradéktalanul, és a belső piac nem lesz képes megteremteni a tartós gazdasági növekedéshez megfelelő feltételeket. A belső piac elmélyítésének és méltányosabbá tételének egyik kulcsfontosságú eleme a belső piaci szabályok hatékony, a polgárok számára is eredményeket felmutató érvényesítése. Az uniós versenyszabályok érvényesítése mára olyan mértékűvé vált, amelyet a Bizottság egyedül nem lett volna képes megvalósítani. 2004 óta a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok több mint 1 000 végrehajtási határozatot hoztak; ezek 85 %-át a nemzeti versenyhatóságok fogadták el. Az, hogy a végrehajtásban számos hatóság vesz részt, hatásosabb visszatartó erőt jelent azon vállalkozások számára, amelyek az uniós versenyszabályok megsértésével próbálkoznak. A Bizottság tipikusan azokat a versenyellenes gyakorlatokat vagy megállapodásokat vizsgálja, amelyeknek három vagy több tagállamban van versenyhatásuk, továbbá azokat, ahol érdemes európai szintű precedenst teremteni. A nemzeti versenyhatóságok jellemzően azokban az esetekben képesek hatékonyan eljárni, amelyekben a verseny a joghatóságuk területén jelentősen sérült. A nemzeti versenyhatóságok beható ismeretekkel rendelkeznek arról, hogyan működnek a piacok a saját tagállamukban. Ez a tudás jelentős értéket képvisel a versenyszabályok érvényesítésekor. A nemzeti szintű fellépés növeli a versenyjog érvényesítésének társadalmi támogatottságát.

A javaslat indokai és céljai

Az uniós versenyszabályok nemzeti versenyhatóságok általi hatékonyabb érvényesítésében további lehetőségek mutatkoznak. Az 1/2003/EK rendelet nem foglalkozott azokkal az eszközökkel, amelyek segítségével a nemzeti versenyhatóságok az uniós versenyszabályokat

¹ A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.).

alkalmazzák, jóllehet e versenyhatóságok közül sok nem rendelkezik az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony végrehajtásához szükséges összes eszközzel:

1. Egyes versenyhatóságok nem rendelkeznek olyan végrehajtható garanciákkal, amelyek biztosítják, hogy az uniós versenyszabályokat autonóm módon alkalmazhassák, anélkül, hogy utasításokat fogadnának el állami vagy magánszervezetektől. Számos hatóságnál problémát jelent az emberi és anyagi erőforrások hiánya. Ez akadályozhatja az eredményes végrehajtást. Egyes nemzeti versenyhatóságok például nem képesek egyidejű helyszíni vizsgálatokat tartani egy feltételezett kartell összes tagjánál; ez a kartell tagjai számára értékes időt biztosít arra, hogy bizonyítékokat semmisítsenek meg, és ezáltal elkerüljék a leleplezést. Más hatóságoknál hiányoznak a jogsértések bizonyítékainak feltárására szolgáló megfelelő forenzikus információtechnológiai eszközök.

2. Számos nemzeti versenyhatóság nem rendelkezik mindazokkal az eszközökkel, amelyekre a versenyjog megsértésének eredményes feltárásához és kezeléséhez szükség van. Egyes versenyhatóságok nem rendelkeznek fontos vizsgálati hatáskörökkel, például nem gyűjthetnek bizonyítékot mobiltelefonokról, laptopokról, táblagépekről stb., ami a digitális korban komoly hátrányt jelent. Vizsgálati hatásköreik gyakran hatástalanok, mert nem támasztják alá őket hatékony szankciók arra az esetre, ha a vállalkozások nem tartják be a szabályokat.

3. Nem minden nemzeti versenyhatóság képes hatékony bírságok kiszabására: Egyes tagállamokban a nemzeti jog megakadályozza a nemzeti versenyhatóságokat abban, hogy hatékony bírságokkal sújtsák az uniós versenyjog megsértését; egyes tagállamokban például a vállalkozások a reorganizáció révén kibújhatnak a bírság megfizetésének kötelezettsége alól. Egyes tagállamokban nem léteznek az EUMSZ 101. és 102. cikkének megsértését szankcionáló bírságok, vagy azok alacsonyok. A kiszabott bírságok mértéke jelentős különbségeket mutat: az ugyanazt a jogsértést sújtó büntetés egyes tagállamokban jóval magasabb lehet, mint másokban, anélkül, hogy a különbséget objektív körülmények indokolnák.

4. A kartellek leleplezésének fontos eszközei az engedékenységi programok. Az engedékenységi programok arra ösztönzik a vállalkozásokat, hogy a bírságok alóli teljes vagy részleges mentesség fejében értékes információkat nyújtsanak azokról a kartellekről, amelyekben részt vettek. Az engedékenységet folytató vállalkozásoknak megfelelő szintű jogi garanciákra van szükségük ahhoz, hogy késznek mutatkozzanak a hatóságokkal való együttműködésre. Különösen így van ez akkor, amikor a vállalkozások különböző tagállamokban folytatják az engedékenységet, mivel a kartell működése több joghatóságra terjed ki. Az engedékenységi programok tagállamok közötti eltérései mindazonáltal visszatartják a vállalkozásokat attól, hogy jelentkezzenek a hatóságoknál, és bizonyítékokat tárjanak elő e versenyellenes gyakorlatokra vonatkozóan.

5. A nemzeti versenyhatóságok eszközei és garanciái vonatkozásában tapasztalható hiányosságok és korlátok ugyancsak aláássák az EUMSZ 101. és 102. cikkének végrehajtásra vonatkozó párhuzamos hatáskörök rendszerét, amely az Európai Versenyhatóságok Hálózata keretében folytatott szoros együttműködésen alapul. E rendszer egyik alapeleme, hogy a hatóságok támaszkodhatnak a másik hatóság által a nevükben elvégzett tényfeltáró intézkedésekre. Ez azonban nem működik jól akkor, ha a nemzeti versenyhatóságoknak nincsenek megfelelő tényfeltáró eszközei. A nemzeti versenyhatóságok kölcsönös segítségnyújtásra vonatkozó képességeinek egyéb hiányosságai ugyancsak aláássák a versenyjogi szabályok európai

végrehajtásának rendszerét, amelynek egységes egészként kellene működnie. Abban az esetben például, ha a jogsértés elkövetője jogilag nincs jelen az adott nemzeti versenyhatóság területén, a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok nem kérhetik az általuk kiszabott bírság másik tagállamban történő végrehajtását. A digitális korban számos vállalat az interneten keresztül, potenciálisan sok országban értékesíti termékeit, ugyanakkor jogi jelenléttel csak például egyetlen tagállamban rendelkezik. Ezek a vállalkozások jelenleg „biztonságos menedéket” találnak, így nem fizetnek bírságot.

A nemzeti versenyhatóságok eszközei és garanciái vonatkozásában tapasztalható e hiányosságok és korlátok azt jelentik, hogy a versenyellenes gyakorlatokat folytató vállalkozások rendkívül különböző eljárási eredményekre számíthatnak attól függően, hogy melyik tagállamban működnek: előfordulhat, hogy elmarad vagy hatástalan lesz az EUMSZ 101. vagy 102. cikke szerinti végrehajtás, például azért, mert nem szerezhetők be a versenyellenes gyakorlat bizonyítékai, vagy mert a vállalkozások kibújhatnak a bírság megfizetésének kötelezettsége alól. Az uniós versenyszabályok eltérő végrehajtása torzítja a versenyt a belső piacon, és aláássa az 1/2003/EK rendelet által bevezetett decentralizált végrehajtási rendszert.

Jogalkotási javaslatra van ezért szükség annak érdekében, hogy a nemzeti versenyhatóságok megkapják azokat a felhatalmazásokat, amelyek révén az uniós versenyszabályok hatékonyabb végrehajtóivá válhatnak, és amelyek biztosítják számukra a függetlenséghez szükséges garanciákat, a szükséges erőforrásokat, valamint végrehajtási és bírságolási hatásköröket. A nemzeti versenyhatóságok hatékony fellépését akadályozó tagállami szintű tényezők felszámolása elő fogja segíteni a belső piaci versenyt torzító tényezők felszámolását, és véget vet annak, hogy ezen intézkedések miatt hátrány és kár éri a fogyasztókat és a vállalkozásokat, köztük a kkv-kat. Emellett annak lehetővé tétele, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyan legyenek képesek egymásnak kölcsönös segítséget nyújtani, biztosítani fogja az egyenlő versenyfeltételeket, és hozzájárul az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belül folytatott szoros együttműködés fenntartásához.

Ez a javaslat a Bizottság 2017. évi munkaprogramjának² része, és az Európai Versenyhatóságok Hálózatának keretében 2004 óta gyűjtött végrehajtási tapasztalatokon alapul.

Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Ez a javaslat kiegészíti az 1/2003/EK rendeletet, mivel a nemzeti versenyhatóságok hatékony jogalkalmazókká tétele elősegíti, hogy az említett rendelet által bevezetett decentralizált végrehajtási rendszer nyújtotta lehetőségeket a versenyhatóságok maradéktalanul kihasználják. A javaslat konkretizálja az 1/2003/EK rendelet 35. cikkében meghatározott azon követelményt, miszerint a tagállamoknak úgy kell kijelölniük a nemzeti versenyhatóságokat, hogy a rendelet rendelkezéseit hatékonyan betartsák. A nemzeti versenyhatóságok hatékony döntéshozatali és bírságolási hatáskörének biztosítása egyúttal az 1/2003/EK rendelet 5. cikkében foglalt (az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazása során döntéshozatali és bírságolási jogkört biztosító) követelmények maradéktalan betartását és alkalmazását is lehetővé teszi. A nemzeti versenyhatóságok hatékony tényfeltáró hatáskörökkel való felruházásával teljes mértékben érvényesíthető az 1/2003/EK rendelet 22. cikkében előírt azon kötelezettség, amely szerint a versenyhatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy egy másik tagállam versenyhatósága nevében ténymegállapító intézkedéseket hajtsanak végre. Az

² COM(2016) 710 final.

„Uniós jog: jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén” című, 2016. évi közleményében³ a Bizottság aláhúzta: megalapozott, hatékony és eredményes jogérvényesítési rendszerekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok maradéktalanul alkalmazzák, végrehajtsák és érvényesítsék az uniós jogot. A közleményben a Bizottság kiemeli, hogy továbbra is kihívást jelent az uniós jog érvényesítése, és az általános érdek szolgálatában a végrehajtásra történő összpontosításra hív fel.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

A javaslat teljes mértékben összhangban áll és összeegyeztethető az Unió más területeken létező szakpolitikáival, különösen azokkal, amelyek meghatározott konzultatív, együttműködési, nyomkövetési, jelentéstételi vagy döntéshozatali szerepet biztosítanak a nemzeti versenyhatóságoknak vagy az Európai Versenyhatóságok Hálózatának⁴.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

Jogalap

A jelen javaslat az EUMSZ 103. és 114. cikkén alapul, mivel számos olyan cél megvalósítását szolgálja, amelyek elválaszthatatlanul összefüggnek a következőkkel: 1. érvényesítik az EUMSZ 101. és 102. cikkében meghatározott elveket azáltal, hogy biztosítják a nemzeti versenyhatóságok számára azokat az eszközöket, amelyek segítségével hatékonyabban alkalmazhatják az uniós versenyszabályokat; 2. biztosítják, hogy a belső piaci verseny mentes maradjon a torzulásoktól, és hogy a fogyasztók és a vállalkozások ne kerüljenek hátrányba azon nemzeti jogszabályok és intézkedések következtében, amelyek megakadályozzák, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyan alkalmazzák az uniós versenyszabályokat; valamint 3. biztosítják, hogy a jogbiztonság és az egyenlő versenyfeltételek érdekében azonos garanciák és eszközök érvényesüljenek a nemzeti versenyjogban, amikor azt az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazzák; valamint 4. hatékony szabályokat vezet be a kölcsönös segítségnyújtás terén a belső piac és az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés rendszere zavartalan működésének fenntartása érdekében.

Annak biztosítása, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek azokkal az eszközökkel, amelyek lehetővé teszik, hogy hatékonyabban végrehajthassák az EUMSZ 101. és 102.

³ A Bizottság közleménye – Uniós jog: jobb eredmények elérése a jobb alkalmazás révén, C(2016) 8600 (HL C 17., 2017.1.19., 10. o.)

⁴ Az Európai Parlamenti és a Tanács 2002/21/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról (HL L 108., 2002.4.24., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.) Az Európai Parlament és a Tanács 1211/2009/EK rendelete (2009. november 25.) az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületének (BEREC) és Hivatalának létrehozásáról (HL L 337., 2009., 2009.12.18., 1. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 2012/34/EU irányelve (2012. november 21.) az egységes európai vasúti térség létrehozásáról (HL L 343., 2012.12.14., 32. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacon közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o.). Az Európai Parlament és a Tanács 537/2014/EU rendelete (2014. április 16.) a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó egységek jogszabályban előírt könyvvizsgálatára vonatkozó egyedi követelményekről, valamint a 2005/909/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2014.5.27., 77. o.).

cikkét, az EUMSZ 103. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, mivel hozzájárul a versenyszabályok maradéktalan érvényre juttatásához. Az EUMSZ 103. cikkének (1) bekezdése felhatalmazza a Tanácsot, hogy a „101. és 102. cikkben meghatározott elvek érvényre juttatását szolgáló” rendeleteket vagy irányelveket fogadjon el. Ezek az intézkedések elfogadhatók különösen az EUMSZ 103. cikke (2) bekezdésének e) pontja szerint „a nemzeti jogszabályok és az e szakaszban foglalt, illetve az e cikk alapján elfogadott rendelkezések közötti kapcsolat meghatározása” és a 103. cikk (2) bekezdésének a) pontja szerint „a 101. cikk (1) bekezdésében és a 102. cikkben megállapított tilalmak betartásának biztosítása bírság vagy kényszerítő bírság előírásával” érdekében.

Ez a jogalap azonban önmagában nem elégséges, mert az irányelvjavaslat célja és tartalma is túlmutat e jogalapon. A javasolt irányelv sajátos célja a belső piac működésének megerősítése a következők révén: 1. azon nemzeti szabályok kiigazítása, amelyek megakadályozzák, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékony jogalkalmazókká váljanak, és ezáltal az európai vállalkozások és fogyasztók számára egyenlőbb védelem biztosítása; 2. annak biztosítása, hogy a jogbiztonság és az egyenlő versenyfeltételek érdekében azonos garanciák és eszközök érvényesüljenek a nemzeti versenyjogban, amikor azt az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazzák; valamint 3. hatékony szabályok bevezetése a kölcsönös segítségnyújtás terén a belső piac és az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés rendszere zavartalan működésének fenntartása érdekében.

Egyes tagállamokban a nemzeti jog nem teszi lehetővé, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékony bírsággal sújtsák az uniós versenyszabályokat megsértő vállalkozásokat. Így azok a jogsértő vállalkozások, amelyek azokban a tagállamokban működnek, ahol a nemzeti versenyhatóságoknak nincs hatékony bírságotlasi hatáskörük, elkerülhetik a szankciókat, és kevésbé érdekelték az uniós versenyszabályok betartásában. Ez Európa-szerte fokozza a piaci torzulásokat, és aláássa a belső piac működését. Emellett az engedékenységi programok alapelveinek tagállamok közötti különbségei miatt a vállalkozások eltérő bánásmódban részesülhetnek attól függően, hogy melyik hatóság jár el. Csak az uniós szintű fellépés biztosíthatja, hogy az engedékenység alkalmazása közös alapelvekre támaszkodjon, és ezáltal a vállalkozások egyenlő versenyfeltételek között működhessenek.

Hasonlóképpen, a nemzeti jogszabályok hiányosságai és az általuk szabott korlátok megakadályozhatják, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyan legyenek képesek bizonyítékot gyűjteni. A nemzeti versenyhatóságok függetlenségét aláásó vagy erőforrásaikat korlátozó intézkedések szükségképpen maguktól a tagállamoktól származnak. A függetlenség korlátozását például motiválhatja az a törekvés, hogy nagyobb befolyást gyakorolhassanak a versenyhatóság döntéseire. Ha a kormány képes befolyást vagy nyomást gyakorolni a nemzeti versenyhatóságra, akkor a politikai szempontok a versenyszabályok helyes, jogi és gazdasági érveken alapuló alkalmazása fölé kerekedhetnek, ami a belső piacon működő vállalkozások szempontjából káros.

Amennyiben a nemzeti versenyhatóság eszközei és garanciái tekintetében hiányosságok és korlátok tapasztalhatók, akkor elmaradhat vagy hatástalan lehet az EUMSZ 101. vagy 102. cikke szerinti végrehajtás, például azért, mert nem szerezhetők be a versenyellenes gyakorlat bizonyítékai, vagy mert a vállalkozások kibújhatnak a bírság megfizetésének kötelezettsége alól. A vállalatok nem érdemeik alapján versenyeznek, ha léteznek „biztonságos menedékek” a versenyellenes gyakorlatok számára. Ezek tehát visszatartják a vállalkozásokat attól, hogy ezekre a piacokra belépjenek, ott letelepedési jogukat gyakorolják és árukat vagy szolgáltatásokat értékesítsenek. A versenyszabályokat kevésbé hathatósan végrehajtó tagállamokban élő fogyasztók nem élvezhetik a versenyszabályok olyan versenyellenes

gyakorlatokkal szembeni hatékony érvényesítésének előnyeit, amelyek mesterségesen magasan tartják az áruk és szolgáltatások árait. Az EUMSZ 101. és 102. cikkének Európa-szerte történő egyenlőtlen érvényesítése torzítja a versenyt a belső piacon, és aláássa annak megfelelő működését.

A javasolt irányelv oly módon is hozzájárul a nemzeti jogszabályok közelítéséhez, hogy hatálya a nemzeti versenyszabályok alkalmazására terjed ki. A gyakorlatban a legtöbb nemzeti versenyhatóság egyazon ügyben az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazza a nemzeti versenyjogi rendelkezéseket. A javasolt irányelv szükségképpen hatással lesz a nemzeti versenyhatóságok által párhuzamosan alkalmazott nemzeti versenyjogi rendelkezésekre. Amikor egy nemzeti versenyhatóság valamely ügy korai szakaszában vizsgálati intézkedéseket hoz, gyakran nehéz megállapítani, hogy az állítólagos jogsértés gyakorol-e az uniós versenyjog alkalmazását kiváltó hatást a tagállamok közötti kereskedelemre. Ennek megfelelően a nemzeti versenyhatóságnak azt kell feltételeznie, hogy mindkét szabályrendszer alkalmazása szükséges lehet. Ez azt jelenti, hogy amikor a nemzeti versenyhatóság él a javaslat által előírt, a digitális bizonyítékok gyűjtésére vonatkozó hatáskörrel, akkor ezt potenciálisan mind az uniós jog, mind a nemzeti jog alkalmazása érdekében teszi. Ezért nehéz, sőt szinte lehetetlen elkülöníteni a nemzeti jog, valamint az EUMSZ 101. és 102. cikkének ilyen párhuzamos alkalmazását. Amennyiben a nemzeti versenyjogban nem érvényesülnének azonos garanciák és eszközök, amikor azt az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazzák, akkor csorbát szenvedne a jogbiztonság és a versenyfeltételek egyenlősége. Az engedékenységi és vitarendezési eljárások anyagainak védelme továbbá csak akkor lehet hatásos, ha azt nemcsak a nemzeti versenyhatóság előtt az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárások során érvényesítik, hanem az egyenértékű nemzeti jogi rendelkezések ezektől független alkalmazása során is.

A nemzeti versenyhatóságok kölcsönös segítségnyújtásra vonatkozó képességeinek hiányosságai és korlátai ugyancsak aláássák a versenyjogi szabályok európai végrehajtásának rendszerét, amelynek egységes egészként kellene működnie. Abban az esetben például, ha a jogsértést elkövető vállalkozás jogilag nincs jelen az adott nemzeti versenyhatóság területén, a versenyhatóságok többsége nem küldhet értesítést a főbb végrehajtási intézkedésekről, és nem kérheti az általa kiszabott bírság másik tagállamban történő végrehajtását. Ezek a vállalkozások jelenleg „biztonságos menedéket” találnak, így nem fizetnek bírságot. Az ebből eredő rossz hatékonyságú végrehajtás torzítja a versenyt a jogkövető vállalkozások kárára, és aláássa a belső piacba vetett fogyasztói bizalmat, különösen a digitális környezetben. Ezen eltérések kezelése – az EUMSZ 101. és 102. cikkének állítólagos megsértésével kapcsolatos előzetes kifogásokról és az e cikkeket alkalmazó határozatokról más tagállamban működő felek számára küldött értesítések kézbesítését, valamint a közigazgatási jellegű nemzeti versenyhatóságok által kiszabott bírságok határokon átnyúló végrehajtását biztosító rendszer létrehozásával – kulcsfontosságú szempont az egyenlő belső piaci versenyfeltételek biztosításában és a verseny torzulásának megelőzésében. Hasonlóképpen, az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli párhuzamos hatáskörök rendszerének zavartalan működése érdekében a nemzeti elévülési időkre vonatkozó rendelkezéseket fel kell függeszteni egy másik tagállam nemzeti versenyhatósága vagy a Bizottság előtt folyó eljárás időtartamára.

A nemzeti jogszabályok közelítése e konkrét, a javasolt irányelv szövegében teljes mértékben tükröződő célokból, túllép az EUMSZ 101. és 102. cikkének érvényesítésén, és a belső piac megfelelő működésének biztosítását szolgálja.

Következésképpen az irányelvre irányuló javaslat mind törekvését, mind tartalmát tekintve kettős célt követ: az egyik az uniós versenypolitika hatékony alkalmazásával, a másik pedig a belső piac megfelelő működésével kapcsolatos. Ezek az összetevők elválaszthatatlanul összefonódnak: a nemzeti versenyhatóságok általi hatékony jogalkalmazás biztosítása szükségképpen olyan rendelkezések megalkotását jelenti, amelyek megszüntetik az egyenetlen végrehajtást eredményező és ezáltal a belső piaci versenyt torzító nemzeti jogszabályokat. A fogyasztók és a vállalkozások nem kívánnak hátrányba kerülni azon nemzeti jogszabályok és intézkedések miatt, amelyek megakadályozzák a nemzeti versenyhatóságokat abban, hogy hatékonyan lássák el feladatukat. A jogbiztonság és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása azt kívánja, hogy amikor a nemzeti versenyhatóságok a nemzeti versenyjog rendelkezéseit az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazzák, a nemzeti versenyszabályok alkalmazása tekintetében egységes garanciák és eszközök érvényesüljenek tekintetükben. Végül az egyenlő versenyfeltételek biztosítása és az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli párhuzamos hatáskörök rendszerének fenntartása érdekében szükség van a kölcsönös segítségnyújtásra vonatkozó hatékony, határokon átnyúló mechanizmusok biztosítására. Ezeket az egymástól eltérő, ugyanakkor kölcsönösen összefüggő célokat két különböző eszköz elfogadásával nem lehet külön-külön megvalósítani. A javasolt irányelvet nem lehet szétbontani például egy az EUMSZ 103. cikkén alapuló, az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásához szükséges eszközöket a nemzeti versenyhatóságok számára biztosító jogszabályra, és egy másik, az EUMSZ 114. cikkén alapuló olyan jogszabályra, amely előírná a tagállamok számára, hogy gondoskodjanak ugyanezen eszközök alkalmazásáról abban az esetben, amikor a nemzeti versenyszabályokat az uniós versenyszabályokkal párhuzamosan alkalmazzák. Ezen okokból a javaslat másik jogalapja az EUMSZ 114. cikke.

Szubszidiaritás

Az 1/2003/EK rendelet létrehozta a versenyjog érvényesítésének decentralizált rendszerét, ugyanakkor a rendszerben rejlő lehetőségeket még nem sikerült maradéktalanul megvalósítani. A hatékony jogalkalmazáshoz szükséges garanciák és eszközök nemzeti versenyhatóságok számára történő biztosításával a javasolt irányelv elősegíti, hogy a versenyjog érvényesítése nemzeti szinten eredményes legyen.

A nemzeti versenyhatóságok uniós dimenzióval rendelkező szabályokat alkalmaznak.

Az EU-nak intézkedéseket kell hoznia a feltárt problémák megoldása érdekében, mivel a nemzeti versenyhatóságok olyan szabályokat alkalmaznak, amelyek uniós dimenzióval rendelkeznek. Az egyik tagállam nemzeti versenyhatósága által hozott végrehajtási intézkedések más tagállamokban is hatással lehetnek a versenyre, a vállalkozásokra és a fogyasztókra; például egy nemzeti szintű kartell rendszerint kizárja a más tagállamokból származó versenytársakat. Amennyiben a nemzeti versenyhatóság nem rendelkezik a végrehajtáshoz szükséges eszközökkel (például források hiányában), ez nem csupán az érintett nemzeti versenyhatóság tagállamában, hanem a többi tagállamban is közvetlen negatív következményekkel járhat a fogyasztókra és a vállalkozásokra, valamint a nemzeti versenyhatóság azon képességére nézve, hogy részt vegyen az európai szintű együttműködésben. Y tagállam nem képes orvosolni az X tagállamban működő nemzeti versenyhatóság eszközeinek hiányát, ezért csak az uniós fellépés képes orvosolni ezt a problémát.

A határokon átnyúló együttműködés hatékony működésének biztosítása

Kizárólag uniós szintű fellépés révén biztosítható az 1/2003/EK rendelettel létrehozott együttműködési rendszer megfelelő működése. Az 1/2003/EK rendelet egyik legfontosabb eleme az, hogy olyan együttműködési mechanizmusokat ír elő, amelyek lehetővé teszik a nemzeti versenyhatóságok számára az állítólagos jogsértések tagállamuk határain túli kivizsgálását. Az egyik nemzeti versenyhatóság felkérhet egy másik nemzeti versenyhatóságot, hogy a nevében vizsgálati intézkedéseket hajtson végre annak érdekében, hogy bizonyítékokat gyűjtsön egy másik joghatóság alá tartozó területen. Amint az előzőekben kifejtésre került, ez a mechanizmus nem működik jól, ha nem minden nemzeti versenyhatóság rendelkezik tényleges hatáskörrel a vizsgálatok elvégzésére vagy a tájékoztatás kérésére. E kérdést szintén nehéz nemzeti szinten kezelni. Például, ha A tagállam nemzeti versenyhatóságának szüksége van B tagállam nemzeti versenyhatóságának a területén található vállalatoktól származó bizonyítékok begyűjtésére, de B tagállam nemzeti versenyhatósága nem rendelkezik tényleges hatáskörrel ahhoz, hogy összegyűjtse ezeket a bizonyítékokat, A tagállam vajmi keveset tehet az ügyben.

Az uniós versenyhatóságok engedékenységi programjai közötti összefüggés

Az engedékenységi programok összefüggnek egymással, mivel a vállalatok rendszeresen nyújtanak be kérelmeket számos uniós joghatósághoz, és szükségük van a határokon átnyúló jogbiztonság garantálására. Az elmúlt évtized tapasztalatai azt mutatják, hogy a tagállamok önállóan nem tudják kielégítően garantálni az ilyen, határokon átnyúló jogbiztonságot. Az engedékenységi programokban mutatkozó eltérések továbbra is eltérő kimenetekhez vezetnek az engedékenységet kérelmezők számára abban a tekintetben, hogy csökkentik-e számukra a fizetendő bírságot, vagy akár el is engedik azt. Azok a vállalatok, amelyek azt mérlegelik, hogy több joghatóságban is bejelentsék a kartellmagatartást az engedékeny bánásmódért cserébe, nem biztosak abban, hogy ebből profitálni fognak, és ha igen, milyen mértékben. Uniós fellépésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy minden tagállamban rendelkezésre álljon az engedékenységi rendszer, és azt hasonló módon alkalmazzák.

A nemzeti jogszabályok megakadályozhatják, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyabb jogalkalmazók legyenek

Amint az a jogalapról szóló részben kifejtésre került, a nemzeti jog megakadályozhatja, hogy a nemzeti versenyhatóság kellőképpen független legyen, hatékony eszközökkel rendelkezzen a jogsértések felderítésére, és hogy az uniós versenyszabályok megsértése esetén hatékony bírságokat szabjon ki a vállalatokra. E problémák megoldása érdekében uniós szintű intézkedésekre van szükség.

A tapasztalat azt mutatja, hogy uniós jogszabályok hiányában nem valószínű, hogy a nemzeti versenyhatóságok megkapják az összes szükséges eszközt

A Bizottság széles körben alkalmazott nem kötelező, „puha” eszközöket a nemzeti szintű önkéntes fellépés előmozdítása érdekében, azonban több nemzeti versenyhatóság még mindig nem rendelkezik a hatékony jogalkalmazáshoz szükséges garanciákkal és eszközökkel. Több mint egy évtized elteltével nem valószínű, hogy az 1/2003/EK rendelet decentralizált végrehajtási rendszerének eredményesebb működéséhez és a nemzeti versenyhatóságok hatékonyabb jogalkalmazókká tételéhez szükséges változtatásokra sor kerül. Ez azt jelenti, hogy számos nemzeti versenyhatóságnál továbbra is hiányozni fognak a jogsértések felderítésére és szankcionálására szolgáló egyes kulcsfontosságú eszközök, illetve szűkösek

maradnak az erőforrások, ami károsan hat az 1/2003/EK rendelet által létrehozott decentralizált rendszer működésére.

Összegezve, a meglévő nemzeti versenypolitikai keretek önmagukban nem teszik lehetővé a nemzeti versenyhatóságok számára, hogy EU-szerte hatékonyabban érvényesítsék az uniós versenyszabályokat. Ezenkívül a Bizottság az uniós versenyjogi szabályok végrehajtása során nem tud a nemzeti versenyhatóságok vizsgálati és szankcionálási eszközeire, erőforrásaira és intézményi szerkezetére vonatkozó uniós követelményeket érvényesíteni mindaddig, amíg ilyen követelmények nem léteznek. Ennek megfelelően csak egy uniós szintű kezdeményezés képes arra, hogy a nemzeti versenyhatóságokat hatékonyabb jogalkalmazókká tegye oly módon, hogy hatékonyabb eszközöket nyújt számukra az uniós versenyszabályok alkalmazásához.

Arányosság

A legtöbb vonatkozásban a javaslat minimumszabályokat határoz meg annak lehetővé tétele érdekében, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyan végrehajthassák az uniós versenyszabályokat. Ez biztosítja a megfelelő egyensúlyt a javaslat általános és konkrét célkitűzéseinek elérése között, miközben elkerüli a nemzeti hagyományokba való indokolatlan beavatkozást. A tagállamok továbbra is szigorúbb előírásokról rendelkezhetnek, és szabályaikat a nemzeti sajátosságokhoz igazíthatják. A jövőben is elképzeléseiknek megfelelően alakíthatják ki, szervezhetik meg és finanszírozhatják nemzeti versenyhatóságaikat, feltéve hogy biztosítják ezek hatékony működését. Emellett a javasolt irányelv azon tagállamok döntésének maradéktalan tiszteletben tartását is biztosítja, amelyek a versenyjog érvényesítésének igazságszolgáltatási modelljét választották.

Csak a titkos kartellekben részt vevők számára biztosított engedékenységi feltételeinek területén van szükség részletesebb szabályokra annak érdekében, hogy a versenyjog érvényesítésének terén további hozzáadott értéket teremtsünk. A vállalkozások csak akkor fognak információkat szolgáltatni a titkos kartellekről, amelyekben részt vettek, ha kellő jogi garanciákkal rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy mentesülnek a bírság alól. A tagállamokban alkalmazandó engedékenységi programok közötti jelentős különbségek jogi bizonytalanságot eredményeznek az esetleges engedékenységet kérelmezők számára, ami gyengítheti arra való hajlandóságukat, hogy kérelmezzék az engedékenységi eljárást. Ha a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó területen eltérő szigorúságú engedékenységi szabályokat hajthatnak végre vagy alkalmazhatnak, az nemcsak azt a célt ássa alá, hogy a potenciális kérelmezők számára ösztönzőket tartsunk fenn annak érdekében, hogy az Unióban a versenyjog érvényesítése a lehető leghatékonyabb legyen, hanem a belső piacon működő vállalkozások számára biztosított egyenlő versenyfeltételeket is veszélybe sodorja.

Az irányelvjavaslat által követett e megközelítés – azáltal, hogy részletes szabályokat csak a hatékony végrehajtás előmozdításához leginkább szükséges esetekben határoz meg – a lehető legnagyobb mértékben növeli a nemzeti versenyhatóságok hatékonyságát, miközben csak minimális mértékben avatkozik be a nemzeti sajátosságokba.

Az ilyen kalibrált megközelítés nem jelent radikális eltérést, hanem sokkal inkább logikus következménye annak az általános uniós jogi követelménynek, amely szerint az uniós jogszabályok végrehajtását biztosító hatékony eljárásokról és szankciókról a tagállamoknak kell gondoskodniuk. Az Európai Unió Bírósága szerint a nemzeti jognak biztosítania kell az

uniós versenyjog maradéktalan érvényesülését⁵. A Bíróság azt is megállapította, hogy a nemzeti versenyhatóságok működésére vonatkozó részletes nemzeti eljárási szabályok nem veszélyeztethetik az 1/2003/EK rendelet céljának elérését, azaz az EUMSZ 101. és 102. cikk e hatóságok általi hatékony alkalmazásának biztosítását⁶.

A jogi aktus típusának megválasztása

Az irányelvre irányuló javaslat célja, hogy fokozza a nemzeti versenyhatóságok hatékonyságát, anélkül azonban, hogy a tagállamok jogi hagyományainak és intézményi sajátosságainak figyelembevételét megakadályozó egyenmegoldást írna elő. Ennek megfelelően leginkább irányelv révén biztosítható a nemzeti sajátosságokba és hagyományokba való indokolatlan beavatkozás nélkül az, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek a hatékonyabb jogalkalmazók számára szükséges garanciákkal. A rendelettel ellentétben az irányelv esetében a tagállamok választhatják meg az irányelvben foglalt intézkedések végrehajtásának legmegfelelőbb módját. Ezen túlmenően az irányelv rugalmas módon biztosítja, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek a függetlenséghez szükséges garanciákkal, az erőforrásokkal, valamint a végrehajtási és bírságolási hatáskörökkel, miközben lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy – ha úgy kívánják – szigorúbb szabályokat alkalmazzanak.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata

A Bizottság 2013/2014-ben elvégezte az 1/2003/EK tanácsi rendelet működésének értékelését. Ezen elemzés eredményei alapján az 1/2003/EK tanácsi rendelet tíz évről szóló 2014-es bizottsági közlemény megállapította, hogy a nemzeti versenyhatóságoknak hatékonyabb jogalkalmazóknak kell lenniük, és számos cselekvési területet jelölt meg a nemzeti versenyhatóságok általi hatékony végrehajtás fokozása, nevezetesen annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti versenyhatóságok: i. kellő mértékben függetlenek legyenek és megfelelő erőforrásokkal rendelkezzenek, ii. hatékony eszközökkel rendelkezzenek, iii. hatékony bírságokat alkalmazhassanak, és iv. hatékony engedékenységi programokat működtessenek⁷.

A 2014-es közlemény az 1/2003/EK rendelet öt évről szóló jelentésre épült, amely szerint a nemzeti versenyhatóságok felhatalmazása az uniós versenyszabályok végrehajtására pozitívan járult hozzá a végrehajtás megerősítéséhez⁸. Ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy

⁵ A C-557/12. sz., *Kone AG kontra ÖBB-Infrastruktur AG* ügyben hozott ítélet (EU:C:2014:1317) 32. pontja.

⁶ A C-439/08. sz. *Vlaamse federatie van verenigen van Brood- en Banketbakkers, Ijsbereiders en Chocoladebewerders (VEBIC) VZW* ügyben hozott ítélet (EU:C:2010:739) 56. és 57. pontja.

⁷ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Az antitröszt szabályok 1/2003/EK rendelet alapján történő érvényesítésének tíz éve: Eredmények és jövőbeli kilátások (COM(2014) 453 final) és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumok: Az antitröszt szabályok 1/2003/EK rendelet alapján történő érvényesítésének tíz éve (SWD(2014) 230) és A versenyszabályok tagállami versenyhatóságok által történő érvényre juttatásának javítása: intézményi és eljárási kérdések (SWD(2014) 231) <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>

⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Jelentés az 1/2003/EK rendelet működéséről (COM(2009) 206 végleges), valamint az azt kísérő munkadokumentum (SEC(2009) 574 végleges), <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>

van tere a további fejlődésnek, különösen annak elősegítése révén, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékony végrehajtási hatáskörrel és bírságolási eszközökkel rendelkezzenek.

Konzultáció az érdekelt felekkel

A Bizottság 2015. november 4-től 2016. február 12-ig nyilvános konzultációt tartott uniós felmérés formájában, amelyet két részre bontottak: az első rész keretében nem szakmabeli érdekelt felekhez intéztek általános kérdéseket, a második rész pedig versenyügyi témákban mélyebb ismeretekkel/tapasztalatokkal rendelkező érdekelt felekhez szólt.

A konzultáció felhasználta az 1/2003/EK rendelet tíz évéről szóló bizottsági közleményben megfogalmazott következtetéseket, amelyek számos cselekvési területet határoztak meg a nemzeti versenyhatóságok hatásköreinek megerősítése és ezáltal az uniós versenyszabályok hatékonyabb érvényesítése érdekében. Ennek megfelelően a konzultáció második része négy fő kérdéssel foglalkozott: i. a nemzeti versenyhatóságok erőforrásai és függetlensége; ii. a nemzeti versenyhatóságok végrehajtási eszközei; iii. a nemzeti versenyhatóságok bírságolási hatáskörei; valamint iv. engedékenységi programok.

Számos érdekelt féltől – magánszemélyektől, ügyvédi irodáktól és tanácsadó cégektől, vállalatoktól és szakmai szövetségektől, fogyasztói szervezetektől, kutatóktól, nem kormányzati szervezetektől, szellemi műhelyektől és szakszervezetektől, állami hatóságoktól, többek között több minisztériumtól és nemzeti versenyhatóságtól – 181 válasz érkezett a Bizottsághoz az EU-n belülről és kívülről.

A válaszadók 76 %-a úgy vélte, hogy a nemzeti versenyhatóságok többet tehetnének az uniós versenyszabályok érvényesítéséért. Emellett 80 %-uk támogatta, hogy lépéseket kell tenni a nemzeti versenyhatóságok általi végrehajtás fokozása érdekében. A fellépés szükségességének támogatottsága a következőképpen alakult az érdekelt felek egyes kategóriáiban: felsőoktatási és tudományos intézmények, fogyasztói szervezetek, szakszervezetek és nemzeti versenyhatóságok – 100 %; nem kormányzati szervezetek – 86 %; ügyvédi és tanácsadó irodák – 84 %; vállalkozások/kkv-k/mikrovállalkozások/egyéni kereskedők – 77 %; szellemi műhelyek – 67 % és szakmai szövetségek – 61 %. A nyilvános konzultációban részt vevő érdekelt felek 64 %-a támogatta azt, hogy a fellépés lehetőleg az EU és a tagállam intézkedéseinek kombinációja legyen; a résztvevők 19 %-a támogatta a kizárólagos uniós fellépést és 8 %-a a kizárólagos tagállami fellépést⁹.

A nyilvános konzultáció mellett 2016. április 19-én az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottsága és az Európai Bizottság együttesen nyilvános meghallgatást rendezett azzal a céllal, hogy további lehetőséget biztosítson a szakértők és az érdekelt felek számára a nyilvános konzultációval kapcsolatos véleményük kifejtésére. A meghallgatást két panelbeszélgetés követte, amelyet a nyilvános konzultációban tárgyalt négy témával kapcsolatban rendeztek. A panelbeszélgetések mintegy 150 résztvevője – felsőoktatási és tudományos intézmények, kisebb és nagyobb vállalkozások, tanácsadó irodák, ügyvédi irodák, a sajtó képviselői, magánszemélyek és állami hatóságok – széles körben egyetértettek a kezdeményezés céljaival, és támogatták azokat.

Végül további két találkozóra került sor, ahol a releváns minisztériumok képviselő megfogalmazhatták előzetes visszajelzéseiket. 2015. június 12-én a Bizottság tájékoztatta a

⁹ A fennmaradó 8 % nem tudott vagy nem kívánt véleményt nyilvánítani.

minisztériumokat az általa azonosított főbb témákról. 2016. április 14-én egy második találkozóra is sor került a minisztériumokkal és a nemzeti versenyhatóságokkal, ahol a résztvevők tájékoztatást kaptak a nyilvános konzultáció eredményeiről.

A javaslat megszövegezése során a Bizottság figyelembe vette a nyilvános konzultáció, a nyilvános meghallgatás és a minisztériumokkal tartott találkozók eredményeit.

Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása

A Bizottság az összes nemzeti versenyhatósággal együttműködve kiterjedt adatgyűjtést végzett annak érdekében, hogy részletes képet kapjon a fennálló helyzetről.

Hatásvizsgálat

A Bizottság által készített hatásvizsgálati jelentés tartalmazza az e javaslattal kapcsolatos összes főbb szempontot. A hatásvizsgálatban négy szakpolitikai alternatívát vizsgáltak meg. Az e javaslat által képviselt, előnyben részesített alternatíva az EU jogalkotási intézkedése, amely biztosítja a nemzeti versenyhatóságoknak a hatékony jogalkalmazáshoz minimálisan szükséges eszközöket, amelyeket szükség esetén nem kötelező erejű intézkedések és részletes szabályok egészítenek ki.

A hatásvizsgálati jelentésben megvizsgált három másik szakpolitikai lehetőség: 1. Az alapforgatókönyv, miszerint uniós fellépésre nem kerülne sor, szinte biztosan a szakpolitikai célkitűzések meghiúsulásához vezetne, és nem lenne összhangban az érdekelt felek várakozásaival. 2. Az az opció, hogy csak „puha” fellépésre kerüljön sor, nem teremtené megbízható jogi alapot annak biztosítására, hogy az összes nemzeti versenyhatóság rendelkezzen a hatékony jogalkalmazáshoz szükséges eszközökkel. Emellett nem kötelező jellegű intézkedések már évek óta hatályban vannak, mégsem sikerült segítségükkel maradéktalanul megvalósítani az 1/2003/EK rendelet által kialakított decentralizált rendszerben rejlő lehetőségeket. 3. Az a lehetőség, hogy a nemzeti versenyhatóságokat uniós jogalkotási intézkedés által bevezetett, részletesen meghatározott és egységes eszközökkel ruházzuk fel, csak korlátozott további előnyöket jelentene az előnyben részesített lehetőséghez képest, ugyanakkor nagyobb beavatkozással járna a tagállamok jogrendszerébe és hagyományaiba.

Az előnyben részesített lehetőség pozitívumainak minőségi és mennyiségi értékelése azt mutatja, hogy a keletkező haszon (például a GDP egy fontos összetevőjére, a teljes tényezőtermelékenység növekedésére gyakorolt pozitív hatás)¹⁰ jócskán meghaladja a végrehajtás költségeit.

A Bizottság Szabályozói Ellenőrzési Testülete 2016 szeptemberében megjegyzéseket fűzött a hatásvizsgálat tervezetéhez, 2016 decemberében pedig kedvező véleményt bocsátott ki – ezeket a Bizottság megfelelően figyelembe vette a hatásvizsgálat kialakítása során¹¹. Ezen észrevételek alapján a végső hatásvizsgálat minden rendelkezésre álló, nem hivatalos bizonyítékot tartalmaz a problémát okozó tényezők bemutatására, részletesebben ismerteti a megvizsgált szakpolitikai lehetőségeket, valamint részletesen elemzi az előnyben részesített

¹⁰ Lásd a hatásvizsgálati jelentés 6.3. táblázatát, amely megtalálható a következő weboldalon: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>

¹¹ Lásd a 2016. szeptember 28-i és a 2016. december 9-i véleményt, amelyek megtalálhatók a következő weboldalon: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>. Lásd továbbá a hatásvizsgálati jelentés I. mellékletét.

lehetőség költségeit és előnyeit, amely elemzésből kiderül, hogy a jelenlegi javaslat előnyei számottevően meghaladják a kapcsolódó költségeket. Ezenkívül a végleges hatásvizsgálat tovább részletezi a mennyiségi becslések korlátait és bizonytalanságait, világosabban ismerteti az érdekelt felek nyilvános konzultáció során kifejtett véleményét, és meggyőzőbben bizonyítja a figyelembe vett lehetőségeknek a szubszidiaritás és az arányosság elvével való összeegyeztethetőségét.

Kik és hogyan érintettek

A versenyszabályok hatékonyabb alkalmazása és az egyenlő versenyfeltételek megteremtése révén valamennyi fogyasztónak és vállalkozásnak – kicsinek és nagyok egyaránt – hasznára válik, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyabb jogalkalmazókká válnak. Nincs szükség arra, hogy az irányelv hatályát illetően megkülönböztetéseket alkalmazzunk, például arra hogy a kkv-kra vonatkozó intézkedések tekintetében az irányelv mentességekről vagy könnyített szabályokról rendelkezzen.

Nemzeti versenyhatóságok

A kezdeményezés legfőbb kedvezményezettjei a nemzeti versenyhatóságok lesznek, azok az intézmények, amelyeket a vállalkozások mellett a kezdeményezés a leginkább érint. Bevezetését követően a javaslat biztosítja a nemzeti versenyhatóságok számára azokat a hatékony eszközöket, amelyek segítségével feltárhatják a jogsértések bizonyítékait, bírságot róhatnak ki a jogsértő vállalkozásokra, függetlenül járhatnak el az uniós versenyszabályok alkalmazása során, hozzájuthatnak azokhoz az erőforrásokhoz, amelyekre feladataik elvégzéséhez szükségük van, és hatékonyabb engedékenységi programok állnak majd rendelkezésükre. Ennek eredményeként a nemzeti versenyhatóságok hatékonyabb jogalkalmazóként léphetnek fel, és jobban tudnak majd együttműködni az Unióban működő más versenyhatóságokkal, ami fokozottabb piaci versenyhez vezet. A javaslat különösen azt fogja biztosítani, hogy az 1/2003/EK rendelet által létrehozott, határokon átnyúló információgyűjtési és információcsere-rendszer hatékonyan működjön. Ez egyes közhatóságok számára többletköltséget okozhat, amennyiben például új informatikai eszközöket kell beszerezni, e költségek azonban várhatóan jelentéktelenek maradnak. A javaslat nem érint minden egyes nemzeti versenyhatóságot azonos módon, mivel a szükséges változtatások mértéke az egyes tagállami jogi keretek kiinduló állapotától függ.

Vállalkozások

A kezdeményezés a vállalkozásokat is jelentős mértékben érinti. Először is, akárcsak a fogyasztókat, a vállalkozásokat is sújtják az optimálistól elmaradó szintű verseny következményei, mivel szembesülnek a szállítók által szabott magasabb árak negatív hatásaival, az innováció alacsonyabb szintjével és a szűkebb választékkal, valamint a versenyszabályokat sértő versenytársak arra irányuló próbálkozásaival, hogy másokat kizárjanak a piacról. A javaslat javítja majd a nemzeti versenyhatóságok általi jogérvényesítést, és egyenlő versenyfeltételeket teremt, amelyek közepette a verseny kultúrája mérettől függetlenül valamennyi vállalkozás számára előnyös módon érvényesül, mivel lehetővé teszi számukra, hogy az egységes piacon belül tisztességesebb körülmények között, érdemeik alapján versenyezzenek és növekedjenek. Ez arra is ösztönzi majd a vállalkozásokat, hogy innovatívabb, a fogyasztók elvárásainak megfelelő, jobb minőségű termékeket és szolgáltatásokat kínáljanak.

Másodszor, a javaslat bizonyos mértékben az uniós versenyszabályok állítólagos megsértése miatt vizsgálat alá vont vállalkozások számára is előnyös lesz. A hatékony jogalkalmazást biztosító alapvető versenyhatósági eszközök bevezetése csökkenteni fogja az eljárások kimenetelének eltéréseit, ami kiszámíthatóbbá teszi az uniós versenyszabályok alkalmazását, és növeli a jogbiztonságot az EU-ban. A vállalkozások – különösen azokban a joghatóságokban, ahol lehetőség van az előrelépésre – megerősített eljárási jogokat, valamint az engedékenységi eljárás során fokozottabb jogbiztonságot élvezhetnek majd. A vállalkozások számára az új eljárási szabályokkal való ismerkedés kezdeti alkalmazkodási költségeket jelenthet. Összességében azonban az egységes piacon a határokon átnyúló tevékenységekben részt vevő vállalkozások számára a különböző jogi keretekhez való alkalmazkodás költségei valószínűleg csökkenni fognak.

Ezzel szemben azon vállalkozások, amelyek egyes joghatóságokban megsértik a törvényt, nehezebben tudják majd elrejteni a bizonyítékokat, és elkerülni vagy csökkenteni a bírságokat.

Fogyasztók

A fogyasztók számára előnyként jelentkezik, hogy a hatékonyabb verseny eredményeként szélesebb lesz a piacon kínált termékek választéka, és javul a minőségük. Az hogy a megfelelő eszközök és kapacitás hiányában a nemzeti versenyhatóságok nem képesek maradéktalanul érvényesíteni az uniós versenyszabályokat, a fogyasztók számára azt jelenti, hogy nem részesülnek a versenyszabályok érvényesítéséből származó előnyökből. A javaslat biztosítja, hogy a fogyasztók azonos szintű védelmet élvezzenek az olyan üzleti gyakorlatokkal szemben, amelyek az áruk és szolgáltatások árát mesterségesen magas szinten tartják, és ezáltal bővíti megfizethető áron kínált innovatív áruk és szolgáltatások választékát.

Alapjogok

A javaslat biztosítja a versenyjogi eljárásokban részt vevő társaságok alapvető jogainak védelemét, nevezetesen (de nem kizárólag) a vállalkozáshoz való jogot, a tulajdonhoz való jogot, a megfelelő ügyintézéshez való jogot, valamint a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot (az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16., 17., 41. és 47. cikke). Csak abban a mértékben biztosít az uniós versenyszabályok érvényesítését szolgáló hatékony hatáskört a nemzeti versenyhatóságok számára, amennyire ez szükséges és arányos. Kötelezi a tagállamokat, hogy gondoskodjanak az e hatáskörök gyakorlásához szükséges megfelelő biztosítékokról, amelyek legalább az Európai Unió Alapjogi Chartájának normáit teljesítik, és amelyek összhangban állnak az uniós jog általános elveivel, ideértve a természetes személyek adatvédelmi jogainak tiszteletben tartását is. E biztosítékoknak különösen tiszteletben kell tartaniuk az EUMSZ 101. és 102. cikkének érvényesítésére irányuló eljárás alá vont vállalkozások védelemhez való jogát, amelynek lényeges eleme a meghallgatáshoz való jog. Ennek része a nemzeti versenyhatóság kifogásait tartalmazó, uniós versenyjog szerinti hivatalos értesítéshez való jog és a tényleges iratbetekintési jog, amely biztosítja, hogy a vállalkozások felkészülhessenek a védekezésre. Továbbá, az EUMSZ 101. és 102. cikkét alkalmazó nemzeti versenyhatóságok végleges határozatainak címzettjei számára biztosítani kell a jogot az e határozatok bíróság előtti megtámadása révén érvényesíthető hatékony jogorvoslathoz.

A javaslat továbbá konkrét biztosítékokat is tartalmaz az alapvető jogok tiszteletben tartására vonatkozóan. Például az üzlethelyiségen kívül végzett helyszíni vizsgálatokhoz igazságügyi hatóság engedélye szükséges. Az alapvető jogokra vonatkozó garanciák több rendelkezésben is megjelennek. Például a nemzeti versenyhatóság csak akkor szabhat ki bírságot, illetve

szerkezeti és magatartási jellegű korrekciós intézkedéseket, ha azok „arányosak”. Az illetékes nemzeti hatóságok csak akkor végezhetnek vizsgálatokat és kérhetnek információkat, ha a vizsgálat vagy információkérés megfelel a „szükségességi” tesztnek.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A tagállamok közötti hatékony és eredményes együttműködéshez és információcseréhez biztonságos infrastruktúrára van szükség. Az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működése az interoperabilitáson alapul. A jelenlegi többéves pénzügyi keretben ezeket a fellépéseket elsősorban az ISA2 programból¹² finanszírozzák, a program rendelkezésre álló forrásainak, valamint a program jogosultsági és prioritási kritériumainak megfelelően. A javaslat 2020 utáni költségvetési hatásának módozatai a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok, valamint a többéves pénzügyi keretről szóló 2020 utáni tárgyalások kimenetelének függvényében alakulnak majd. Évi 1 millió EUR indikatív összeget kell előirányozni egy központi információs rendszer (Európai Versenyhatóságok Információs Rendszere) vonatkozó titoktartási és adatbiztonsági előírásokkal összhangban történő karbantartására, fejlesztésére, tárhelyszolgáltatására, működtetésére és támogatására. Az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működésével kapcsolatban felmerült egyéb igazgatási költségek (pl. ülések szervezése, képzési programok kidolgozása és nyújtása, iránymutatások és közös elvek kiadása) a becslések szerint évi 500 000 EUR-t tesznek ki.

A személyi állomány tekintetében e jogalkotási javaslat költségvetési szempontból semleges, és nem igényli további személyzet bevonását. A részletes adatokat a jogalkotási javaslatához mellékelt pénzügyi kimutatás tartalmazza.

5. TOVÁBBI ELEMEK

Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai

A Bizottság végrehajtási tervet készített, amely azonosítja azokat a főbb kihívásokat, amelyekkel a tagállamok az irányelv elfogadása és végrehajtása során szembesülhetnek, és javaslatokat tesz azok kezelésére.

A végrehajtási terv i. funkcionális postafiók megadásával központi kapcsolattartó pontot jelöl meg a Bizottságnál, ahol a tagállamok a javasolt irányelvvel kapcsolatos valamennyi kérdéstről tájékozódhatnak; és ii. a Bizottság és a tagállamok által végrehajtandó számos intézkedést tartalmaz a három legfőbb végrehajtási kihívás – a) határidőre történő végrehajtás, b) képzés és támogatás biztosítása a nemzeti versenyhatóságok számára, valamint c) a vállalkozások megfelelő tájékoztatása – kezelésére.

A Bizottság figyelemmel fogja kísérni az irányelv átültetését és végrehajtását az átültetés időpontjáig tartó időszakban és az átültetést követően egyaránt.

Az irányelv utólagos értékelésére az átültetést követően 5 évvel kerül sor.

Magyarázó dokumentumok

A javasolt irányelv konkrét intézkedéseket határoz meg annak érdekében, hogy: (1) a nemzeti versenyhatóságok függetlenségét hatékony garanciák biztosítsák, és a versenyhatóságok

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/2240 határozata (2015. november 25.) az európai közigazgatások, üzleti vállalkozások és polgárok rendelkezésére álló interoperabilitási megoldásokra és közös keretekre vonatkozó programnak (ISA2 program) mint a közszféra korszerűsítése eszközének létrehozásáról (HL L 318., 2015.12.4., 1. o.).

megfelelő erőforrásokkal, végrehajtási és bírságolási hatáskörrel rendelkezzenek; (2) azonos garanciák és eszközök érvényesüljenek, amikor a nemzeti versenyjogot az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazzák; valamint (3) az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés rendszerének akadálytalan működését biztosítandó a nemzeti versenyhatóságok képesek legyenek egymásnak hatékonyan kölcsönös segítséget nyújtani. Az irányelvjavaslatból több jogi kötelezettség ered. Ezért az irányelv nemzeti jogba történő tényleges átültetéséhez szükség lesz a vonatkozó nemzeti szabályok kifejezett, célzott módosítására. Ahhoz tehát, hogy a Bizottság ellenőrizni tudja az átültetés megfelelő voltát, nem elegendő, ha a tagállamok csak a végrehajtási rendelkezések szövegét küldik meg a Bizottságnak, mivel az azokból eredő nemzeti jogi szabályozás átfogó értékelésére is szükség lehet. Ezért indokolt, hogy a tagállamok olyan magyarázó dokumentumokat is megküldjenek a Bizottság számára, amelyek bemutatják, hogy mely – meglévő vagy új – nemzeti jogi rendelkezésekkel kívánják végrehajtani az irányelvjavaslatban előírányzott egyes intézkedéseket.

A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata

A javaslat 10 fejezetből és 34. cikkből áll.

I. fejezet – Tárgy, hatály és fogalommeghatározások

Ez a fejezet meghatározza a rendelet hatályát és a rendeletben használt főbb fogalmakat. Utóbbiak nagyrészt az 1/2003/EK rendeletben és a versenyjogi rendelkezések megsértésén alapuló kártérítési keresetekre vonatkozó 2014/104/EU irányelvben¹³ használt fogalommeghatározásokat tükrözik.

II. fejezet – Alapvető jogok

A javaslat biztosítja, hogy a tagállamok gondoskodjanak a javaslatban biztosított hatáskörök gyakorlásához szükséges megfelelő biztosítékokról. E biztosítékoknak legalább az Európai Unió Alapjogi Chartájának normáit és az uniós jog általános elveit érvényesíteniük kell¹⁴. A nyilvános konzultáció során az ügyvédi irodák, vállalkozások és iparági szervezetek szorgalmazták a nemzeti versenyhatóságok hatékonyabb végrehajtási hatásköreinek határozottabb eljárási garanciákkal való ellensúlyozását.

III. fejezet – Függetlenség és erőforrások

Ez a fejezet biztosítja, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek a függetlenséghez szükséges garanciákkal. Olyan garanciákat vezet be, amelyek célja, hogy az uniós versenyszabályok végrehajtása során a következők révén megvédjék a nemzeti versenyhatóságok személyzetét és vezetőit a külső befolyásolástól: i. annak biztosítása, hogy

¹³ HL L 349., 2014.12.5., 1. o.

¹⁴ Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint (a C–292/97. sz., *Karlsson és társai* ügyben hozott ítélet 37. pontja, ECLI: EU:C:2000:202): „az [EU jogrendjében] meghatározott alapvető jogok védeleméből eredő követelmények [az uniós] szabályok végrehajtása során is kötelező erejűek a tagállamok számára”. Lásd még a C–74/2016 sz. *Eturas*-ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2016:42) 38. pontját, amelyben az Európai Unió Bírósága emlékeztetett arra, hogy az ártatlanság védelme az uniós jog olyan – jelenleg az Európai Unió Alapjogi Chartája 48. cikkének (1) bekezdésében szereplő – általános elvét képezi (lásd ebben az értelemben a C–89/11 P. sz., *E.ON Energie kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet 72. pontját, ECLI:EU:C:2012:738), amelyet a tagállamoknak az uniós versenyjog végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk (lásd ugyancsak ebben az értelemben a C–439/08. sz. *VEBIC*-ügyben hozott ítélet 63. pontját, ECLI:EU:C:2010:739).

politikai és egyéb külső befolyástól függetlenül legyenek képesek ellátni feladataikat és gyakorolni hatásköreiket; ii. annak kifejezett előírása, hogy egyetlen kormánytól vagy más köz- vagy magánjogi jogalanytól sem fogadhatnak el utasításokat; iii. annak biztosítása, hogy tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely összeegyeztethetetlen feladataik ellátásával és hatásköreik gyakorlásával; iv. a nemzeti versenyhatóságok vezető tisztségviselői egyedi ügyekben hozott határozatok miatti elbocsátásának tilalma; v. annak biztosítása, hogy rendelkezzenek a saját prioritásaik egyedi ügyekben történő kijelölésére vonatkozó hatáskörrel, ideértve a prioritásnak nem tekintett panaszok elutasítására vonatkozó hatáskört is. Ez utóbbi vonatkozásban a javaslat nem sérti a tagállamok azon előjogát, hogy általános politikai célkitűzéseket határozzanak meg. A nyilvános konzultáció során a legtöbb érdekelt fél az összes felsorolt vonatkozás tekintetében támogatta a fellépést. A vállalkozások például jelezték, hogy ha a nemzeti versenyhatóságok nem képesek prioritásaikat teljes mértékben meghatározni, akkor ez megakadályozza őket abban, hogy a verseny szempontjából leginkább káros jogsértésekre összpontosítsák figyelmüket.

Emellett ez a fejezet a tagállamok számára kifejezett követelményként vezeti be annak biztosítását, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek az EUMSZ 101. és 102. cikke szerinti alapvető feladataik ellátásához szükséges emberi, pénzügyi és technikai erőforrásokkal. A vonatkozó rendelkezés lehetőséget ad a tagállamoknak arra, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatékonyságának kockáztatása nélkül tekintetbe vegyék a konjunkturális ingadozásokat.

IV. fejezet – Hatáskörök

A versenyhatóságok fő munkaeszközei a vizsgálati és döntéshozatali hatáskörök és eljárások. Jelenleg azonban a hatáskörök sokfélesége jellemzi az európai nemzeti versenyhatóságokat, és sok nemzeti versenyhatóság nem rendelkezik az összes szükséges hatáskörrel. A nemzeti versenyhatóságok vizsgálati és döntéshozatali hatásköreinek hatálya jelentős eltéréseket mutat, ami számottevően befolyásolhatja hatékonyságukat.

Ennek kezelése érdekében a javaslat rendelkezik a szükséges alapvető minimális vizsgálati hatáskörökről (az üzleti és nem üzleti helyiségek vizsgálatára és információkérések kibocsátására vonatkozó hatáskör) és döntéshozatali hatáskörökről (tiltó határozatok elfogadására vonatkozó hatáskör, ideértve a szerkezeti és magatartási korrekciós intézkedések előírására, a kötelezettségvállalási határozatok elfogadására és az ideiglenes intézkedések bevezetésére vonatkozó hatáskört). A nyilvános konzultáció résztvevői széles körben támogatták e hatékony nemzeti versenyhatósági eszközök biztosítására irányuló fellépést. Több érdekelt fél, főleg vállalkozások érveltek például úgy, hogy a nemzeti versenyhatóságok arra vonatkozó hatásköreinek hiánya, hogy szerkezeti jellegű korrekciós intézkedéseket írjanak elő, különösen problematikus a jogsértő versenyellenes magatartása által hátrányt szenvedő vállalkozások számára.

A javaslat ezen eszközök hathatóságát is biztosítani fogja, mivel a szabályok megsértésének esetére hatékony szankciók alkalmazását írja elő. Az ésszerűség érdekében a bírságokat az érintett vállalkozás teljes forgalmának arányában kell kiszámítani, de a tagállamok számára rugalmasságot biztosítanak a végrehajtás módját illetően (pl. a bírság mértéke tekintetében a javaslat nem állapít meg konkrét százalékos értékeket).

V. fejezet – Bírságok és kényszerítő bírságok

A versenyhatóságoknak a versenyjogot megsértő vállalatokkal szembeni bírságot kiadó képessége központi fontosságú végrehajtási eszköz. A bírságok célja a versenyszabályokat megsértő vállalatok megbüntetése, és a vállalkozások visszatartása attól, hogy jogsértő magatartásba kezdjenek, vagy azt folytassák. 2009-ben az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy „a nemzeti, illetve közösségi versenyhatóságok által [...] kiszabott bírságok hatékonysága tehát [az uniós versenyszabályok] egységes alkalmazásának egyik feltétele”¹⁵. Ugyanakkor számos olyan elem létezik, amely érinti az EUMSZ 101. és 102. cikke végrehajtásának szintjét, és amelyek oda vezethetnek, hogy a vállalkozásokat nagyon alacsony bírsággal sújtják, vagy egyáltalán nem is bírságot írnak ki meg attól függően, hogy melyik hatóság jár el. Ez pedig aláássa a visszatartó erőt és az egyenlő versenyfeltételeket.

Először is, a nemzeti versenyhatóságok által az uniós versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírságok jellege tagállamonként eltérő. A bírság kiszabható közigazgatási eljárás keretében (ekkor a nemzeti versenyhatóság veti ki), nem büntetőjogi bírósági eljárásban (ekkor bíróság rendeli el) vagy büntető- vagy kvázi büntetőeljárásban (ekkor legtöbbször bíróságok, illetve bizonyos esetekben – kvázi büntetőeljárásban (szabálysértési eljárásban) – nemzeti versenyhatóságok vetik ki). A legtöbb tagállamban a bírságok közigazgatási jellegűek. Polgári bírságokat¹⁶ három tagállam vet ki. Öt tagállamban (kvázi) büntetőeljárásban szabnak ki bírságot. A legtöbb olyan tagállamban, ahol leginkább (kvázi) büntetőeljárásban bírságot írnak ki, az uniós versenyjogot alig hajtják végre, vagy – amennyiben végre is hajtják – a 2004–2013-as időszakban ritkán került sor szankciók alkalmazására. A nyilvános konzultáció során a legtöbb érdekelt fél úgy nyilatkozott, hogy a büntetőjogi rendszerek kevésbé alkalmasak az uniós versenyszabályok hatékony alkalmazására. Az elégtelen végrehajtás tekintetében jelentkező problémák kezelése érdekében a javaslat – a tagállamok számára rugalmasságot lehetővé téve – biztosítani fogja, hogy azokban a tagállamokban, ahol a közigazgatási nemzeti versenyhatóságok jelenleg nem fogadhatnak el bírságot kiadó határozatot, biztosítsák a nemzeti versenyhatóságok számára az ilyen határozatok közvetlen elfogadására vonatkozó hatáskört, vagy rendelkezzenek arról, hogy ilyen határozatokat a bíróság nem büntetőjogi eljárásokban hozhasson. A változtatás szükségességét a javaslat így minimális szinten tartja.

Másodszor, eltérések vannak a bírságok kiszámításának módszereiben is, ami jelentős hatást gyakorolhat a nemzeti versenyhatóságok által kiszabott bírságok szintjére. E különbségek elsősorban a következőket érintik: (1) a kiszabható maximális bírság összege (a törvényes maximum) és (2) a bírság kiszámításának paraméterei. Ezek a különbségek részben magyarázatul szolgálnak arra, hogy miként lehetséges napjainkban 25-szörös eltérés egyes bírságok között attól függően, hogy melyik hatóság szabja ki azokat. Ugyanazon jogsértésért esetenként nagyon alacsony bírságokat szabnak ki, ami azt jelenti, hogy a bírságok elrettentő hatása Európa-szerte jelentősen eltérő; erre a problémára a nyilvános konzultáció során is felhívták a figyelmet a válaszadók. A kiszabott bírságok sok esetben nem tükrözik a versenyellenes magatartás által a versenyben okozott kárt. Annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti versenyhatóságok alapvető paraméterek közös halmaza alapján visszatartó erejű bírságokat határozzanak meg, először is közös törvényes maximumot kell meghatározni, amely nem lehet alacsonyabb a világméretű forgalom 10 %-ánál, másodszor pedig a bírság összegének megállapításakor a nemzeti versenyhatóságoknak az alapvető tényezők körében figyelembe kell venniük a jogsértés súlyát és időtartamát.

¹⁵ A C-429/07. sz. *Inspecteur van de Belastingdienst*-ügyben hozott ítélet 36–39. pontja, ECLI:EU:C:2009:359.

¹⁶ A „polgári bírságok” kifejezés a nem büntetőjogi bírósági eljárásokban kiszabott bírságokat jelöli.

A harmadik szempont a bírság megfizetésére kötelezett személyre vonatkozó korlátozásokkal kapcsolatos. Az uniós versenyjogban a „vállalkozás” fogalmát az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata határozza meg. Ez azt jelenti, hogy valamely „vállalkozáshoz” tartozó különböző jogalanyok egyetemlegesen felelősek lehetnek az ilyen „vállalkozásra” kiszabott bírságok megfizetéséért¹⁷. Ez egyértelműen jelzi a teljes vállalatcsoportnak, hogy a megfelelő vállalatirányítás hiánya és a versenyjog tiszteletben tartásának elmaradása nem marad büntetlenül. Lehetővé teszi azt is, hogy a bírság a vállalatcsoport egészének erejét tükrözze, és ne csak a leányvállalatét, ami a bírságot hathatósabbá teszi, és fokozza visszatartó erejét. Jelenleg azonban több nemzeti versenyhatóság nem vonhatja felelősségre az anyavállalatot az ellenőrzése alatt álló leányvállalatok által elkövetett jogsértésekért. Emellett számos nemzeti versenyhatóságnak nincs jogi lehetősége arra, hogy a kiszabott bírságot a jogsértő vállalkozás jogutódjától vagy gazdasági utódjától behajtsa, vagy ezzel kapcsolatban jogbizonytalanság áll fenn annak ellenére, hogy az Európai Bíróság régóta kialakult ítélkezési gyakorlattal rendelkezik e kérdésben. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozások más vállalatokkal való egyesüléssel vagy vállalati szerkezetátalakítással könnyen kibújhatnak a bírság megfizetése alól. Ennek kezelése érdekében a javaslat előírja a vállalkozás fogalmának alkalmazását az anyavállalatokra, valamint a vállalkozások jogutódjaira és gazdasági utódjaira alkalmazott bírságok kiszabása érdekében.

VI. fejezet – Engedékenység

A vállalkozások csak akkor fognak információkat szolgáltatni a titkos kartellekről, amelyekben részt vettek, ha kellő jogi garanciákkal rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy mentesülnek a bírság alól. E fejezet célja a jogbiztonság növelése azon vállalatok számára, amelyek engedékenységi kérelmet kívánnak benyújtani. Ezáltal a javasolt rendelkezések a tagállamokban alkalmazandó engedékenységi programok között jelenleg tapasztalható különbségek csökkentésével fenntartják a Bizottsággal és a nemzeti versenyhatóságokkal való együttműködésre vonatkozó ösztönzőket. Ennek elérése érdekében a javaslat jogilag kötelezővé teszi az Európai Versenyhatóságok Hálózata engedékenységi mintaprogramjának fő elveit, így biztosítva, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóságnak azonos feltételek mellett legyen módja mentesség nyújtására vagy a bírságok csökkentésére és nem végleges előzetes kérelmek elfogadására. A nyilvános konzultáció során az érdekelt felek 61 %-a problematikusnak találta, hogy egyes tagállamokban nem alkalmazzák az Európai Versenyhatóságok Hálózata engedékenységi mintaprogramját.

Ez a fejezet továbbá biztosítja, hogy a kérelmezőknek öt munkanap álljon rendelkezésükre a nem végleges előzetes kérelem benyújtására, és rögzíti, hogy a Bizottság vizsgálata alatt a nemzeti versenyhatóság nem intézhet párhuzamos, erőforrás-igényes kéréseket a kérelmezőkhöz. Azt is egyértelművé teszi, hogy amennyiben a Bizottság úgy határoz, hogy nem lép fel egy ügyben, az egyszerűsített kérelmet benyújtók számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy teljes körű engedékenységi kérelmet nyújtsanak be az illetékes nemzeti versenyhatóságokhoz.

Végül ez a fejezet biztosítja, hogy a mentességet kérelmező vállalatok alkalmazottai és vezetői védeltséget élvezzenek a természetes személyekre vonatkozó szankciók alól – amennyiben léteznek ilyenek –, feltéve, hogy együttműködnek a hatóságokkal. Ez fontos tényező azon ösztönzők fenntartásában, amelyek elősegítik, hogy vállalkozások kérelmezzék

¹⁷ A C-97/08 P. sz., *AkzoNobel NV kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2009:536). Meg kell állapítani, hogy az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol a jogsértést elkövető leányvállalatra.

az engedékenységet, mivel engedékenység iránti kérelmük gyakran attól függ, hogy alkalmazottaik teljes mértékű együttműködést tanúsítanak-e, anélkül, hogy félnének az őket esetlegesen sújtó büntetéstől.

Hasonlóképpen, azokat a személyeket, akik információkkal rendelkeznek valamely kartell vagy az antitröszt-szabályokkal kapcsolatos más típusú jogsértés létezéséről vagy működéséről, például megbízható és bizalmas információközlési csatornák létrehozása révén bátorítani kell arra, hogy felfedjék ezeket az információkat. E célból számos nemzeti versenyhatóság hatékony eszközöket működtet (vagy ilyen eszközök bevezetését fontolgatja) azon személyek megtorlással – például munkaadók által foganatosított fegyelmi intézkedésekkel – szembeni védelme érdekében, akik az uniós versenyjog megsértésével kapcsolatos információkat közölnek vagy fednek fel. A Bizottság például 2017. március 16-án a versenyjogi esetek vonatkozásában a visszaélések bejelentésére szolgáló, a bejelentő névtelenségét garantáló eszközt vezetett be¹⁸. A Bizottság mindig is hangsúlyozta a visszaéléseket bejelentő személyek védelmének fontosságát, és uniós szinten keresi a horizontális vagy további ágazati fellépések lehetőségét¹⁹.

VII. fejezet – Kölcsönös segítségnyújtás

Ez a fejezet biztosítja, hogy amennyiben valamely nemzeti versenyhatóság egy másik nemzeti versenyhatóságot felkér arra, hogy a nevében a másik joghatóságban található bizonyíték beszerzése érdekében vizsgálati intézkedéseket hozzon, a megkereső nemzeti versenyhatóság tisztviselőinek joguk van részt venni ebben a vizsgálatban és azt tevékenyen segíteni. Ez hatékonyabbá és eredményesebbé fogja tenni az ilyen vizsgálatokat.

Ez a fejezet biztosítja továbbá, hogy létezzenek olyan eljárások, amelyek lehetővé teszik a nemzeti versenyhatóságok számára, hogy kölcsönös segítséget kérjenek és nyújtsanak a határozatokról való értesítésre és a bírságok végrehajtására vonatkozóan, amennyiben a vállalkozás nem rendelkezik jogi jelenléttel a megkereső nemzeti versenyhatóság területén, vagy ott nem rendelkezik elegendő vagyoni eszközzel ahhoz, hogy a bírság beszedhető legyen. A kölcsönös segítségnyújtás ezen eljárásai úgy kerültek kialakításra, hogy azok minimális beavatkozást jelentsenek a nemzeti jogba, és magukban foglalják a következő kulcsfontosságú biztosítékokat: i. az értesítést és a végrehajtást a megkeresett tagállam jogszabályai szerint kell lebonyolítani; ii. a bírságokat megállapító határozatok csak abban az esetben hajthatók végre, amennyiben jogerősek és rendes jogorvoslati eszközök útján már nem fellebbezhetők; iii. az elévülési időket a megkereső tagállam joga szabályozza; iv. a megkeresett hatóság nem köteles a bírságot megállapító határozat végrehajtására, amennyiben ez nyilvánvalóan ellentétes az adott tagállam közrendjével; valamint v. az intézkedés jogszerűségére vonatkozó viták a megkereső tagállam illetékességi körébe, míg a megkeresett tagállamban hozott értesítési vagy végrehajtási intézkedésekre vonatkozó viták a megkeresett tagállam illetékességi körébe tartoznak.

A kölcsönös segítségnyújtás e javaslat központi eleme, mivel az elengedhetetlen az Európai Versenyhatósági Hálózaton belüli együttműködés, és ezáltal az uniós versenyjog hatékony alkalmazásának alapjául szolgáló decentralizált rendszer sikeres működéséhez. Hatékony kölcsönös segítségnyújtás nélkül nem lehet egyenlő feltételeket biztosítani az egynél több tagállamban tevékenységet folytató vállalatok számára, következésképpen a hatékony kölcsönös együttműködés hiánya a belső piac megfelelő működését is akadályozza.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>

¹⁹ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=54254

VIII. fejezet – Elévülési idők

Ez a fejezet biztosítja az elévülési idők felfüggesztését, amennyiben ugyanazon megállapodással, vállalkozások társulásainak döntésével vagy összehangolt magatartással kapcsolatos jogsértésre vonatkozóan más tagállam versenyhatósága vagy a Bizottság előtt folyamatban van eljárás. Ez biztosítani fogja, hogy az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli párhuzamos hatáskörök rendszere hatékonyan működjön, és a többi tagállam nemzeti versenyhatóságát ne akadályozza a fellépésben eljárásuk elévülése. A tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg rendszerükben az elévülési idő időtartamát, vagy abszolút korlátokat vezetnek be, feltéve hogy azok nem teszik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós versenyjog hatékony érvényesítését.

IX. fejezet – Általános rendelkezések

Ez a fejezet biztosítja, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok, amelyek helyzetükből adódóan a leginkább képesek határozataik indoklására, saját jogon hatáskörrel rendelkezzenek arra, hogy ügyeiket bíróság elé vigyék, vagy ott megvédjék²⁰. Ezáltal elkerülhető a költségek és az erőfeszítések megkettőzése, amely szükségképpen felmerül akkor, ha ügyeiket másik szerv védi.

Ez a fejezet rendelkezik továbbá annak a kulcsfontosságú biztosítéknak az előírásáról, miszerint a javasolt irányelv alapján gyűjtött információkat csak arra a célra lehet felhasználni, amelyre azokat beszerezték, és azok nem használhatók fel természetes személyekkel szembeni szankciók kiszabására.

Végül ez a fejezet előírja, hogy a bizonyítékok elfogadása nem függhet a releváns információt tartalmazó adathordozótól, azaz biztosítja a digitális bizonyítékok felhasználásának lehetőségét.

²⁰

Az Európai Bíróság úgy ítélkezett, hogy az 1/2003/EK rendelet 35. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem biztosít lehetőséget a nemzeti versenyhatóság számára arra, hogy alperesként részt vegyen az általa kibocsátott határozattal szemben indított bírósági eljárásban (ld. a C-439/08. sz. *VEBIC*-ügyben hozott ítélet (ECLI: EU: C: 2010: 739) 64. pontját).

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**a tagállami versenyhatóságok helyzetének a hatékonyabb jogalkalmazás és a belső piac megfelelő működésének biztosítása céljából történő megerősítéséről**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 103. és 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101. és 102. cikke közrendet érintő rendelkezéseket tartalmaz, amelyeket az egész Unióban hatékonyan kell alkalmazni a torzulásoktól mentes belső piaci verseny biztosítása érdekében. Az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony végrehajtására van szükség a nyitottabb európai versenypiacok kialakításához, ahol a vállalkozások érdemeik alapján, vállalkozások által állított, piacra lépést gátló akadályoktól mentesen versenyeznek, gyarapítva a jólétet, és új munkahelyeket hozva létre. A versenyszabályok hatékony végrehajtása védi a fogyasztókat azoktól az üzleti gyakorlatoktól, amelyek mesterségesen magasán tartják az áruk és szolgáltatások árát, és növeli az innovatív áruk és szolgáltatások választékát.
- (2) Az EUMSZ 101. és 102. cikkének közjogi érvényesítését a tagállamok nemzeti versenyhatóságai végzik a Bizottsággal párhuzamosan az 1/2003/EK tanácsi rendelet² alapján. A nemzeti versenyhatóságok és a Bizottság együttesen alkotják az uniós versenyszabályokat szoros együttműködésben alkalmazó hatóságok hálózatát (az Európai Versenyhatóságok Hálózatát).
- (3) Az 1/2003/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése arra kötelezi a nemzeti versenyhatóságokat és bíróságokat, hogy alkalmazzák az EUMSZ 101. és 102. cikkét azon megállapodásokra vagy magatartásokra, amelyek befolyásolhatják a tagállamok közötti kereskedelmet. A gyakorlatban a legtöbb nemzeti versenyhatóság az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazza a nemzeti versenyjogi rendelkezéseket. Ezért ez az irányelv, amelynek célja annak biztosítása, hogy a

¹ HL C... , , . o.² A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.).

nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony alkalmazásához szükséges függetlenségi garanciákkal és végrehajtási és bírságolási hatáskörökkel, elkerülhetetlenül hatással lesz a nemzeti versenyhatóságok által párhuzamosan alkalmazott nemzeti versenyjogi rendelkezésekre.

- (4) A vizsgálat alá vont vállalkozásokkal kapcsolatos valamennyi információnak az adathordozótól függetlenül digitális formában való beszerzésére vonatkozó hatáskör nemzeti versenyhatóságok számára történő biztosítása ugyancsak hatással van a nemzeti versenyhatóságok hatásköreire, amikor az eljárás korai szakaszában a vonatkozó vizsgálati intézkedést az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazott nemzeti versenyjogi rendelkezések alapján teszik meg. A belső piacon a versenyjog érvényesítésének hatékonyságát akadályozná, ha a nemzeti versenyhatóságoknak különböző hatályú vizsgálati jogkörök állnának rendelkezésükre attól függően, hogy végül csak a nemzeti versenyjogi rendelkezéseket vagy az EUMSZ 101. és 102. cikkét is alkalmazzák. Ennek megfelelően az irányelv hatályának ki kell terjednie az EUMSZ 101. és 102. cikkének önálló alkalmazására, valamint az ezekkel párhuzamosan ugyanazon ügyben alkalmazott nemzeti versenyjogi szabályok alkalmazására. Kivételt képez ez alól az engedékenységi nyilatkozatok és az egyezségi beadványok védelme, amelynek hatálya az önmagában alkalmazott nemzeti versenyjogra is kiterjed.
- (5) A nemzeti jog számos esetben megakadályozza, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek az e szabályok hatékony végrehajtásához szükséges függetlenségi garanciákkal, továbbá végrehajtási és bírságolási hatáskörökkel. Ez aláassa azon képességüket, hogy hatékonyan alkalmazzák az EUMSZ 101. és 102. cikkét, valamint adott esetben az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan a nemzeti versenyjogi rendelkezéseket. A nemzeti jog például számos nemzeti versenyhatóság számára nem biztosít hatékony eszközöket ahhoz, hogy feltárják az EUMSZ 101. és 102. cikkének megsértését alátámasztó bizonyítékokat, hogy megbírságozzák a jogsértő vállalkozásokat, továbbá nem biztosítja azokat az erőforrásokat sem, amelyek az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony alkalmazásához szükségesek. Ez megakadályozhatja a versenyhatóságokat abban, hogy egyáltalán fellépjenek, vagy azt eredményezi, hogy végrehajtási intézkedéseik korlátozottak legyenek. Az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony alkalmazásához szükséges operatív versenyhatósági eszközök és garanciák vonatkozásában tapasztalható hiányosságok miatt a versenyellenes gyakorlatokat folytató vállalkozások rendkívül különböző eljárási eredményekre számíthatnak attól függően, hogy melyik tagállamban működnek: előfordulhat, hogy elmarad vagy hatástalan lesz az EUMSZ 101. vagy 102. cikke szerinti végrehajtás. Néhány tagállamban például a vállalkozások szerkezetátalakítással könnyen kibújhatnak a bírság megfizetésének kötelezettsége alól. Az EUMSZ 101. és 102. cikkének, valamint az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazott nemzeti versenyjogi rendelkezéseknek az egyenlőtlen érvényesítése azt eredményezi, hogy nem minden esetben válik lehetővé a piacra lépés előtt álló akadályok felszámolása és a nyitottabb, versenyképesebb piacok létrehozása az Európai Unió egész területén, ahol a vállalkozások érdekeik alapján versenyeznek egymással. A vállalkozások és a fogyasztók helyzete e tekintetben különösen azokban a tagállamokban kedvezőtlen, amelyekben a nemzeti versenyhatóságok kevesebb eszközzel rendelkeznek a hatékony jogalkalmazás megvalósítására. A vállalkozások nem versenyezhetnek érdekeik alapján, ha vannak olyan „biztonságos menedékek”, ahol büntetlenül folytathatók versenyellenes gyakorlatok, például azért, mert nem gyűjthetők bizonyítékok versenyellenes gyakorlatokról, vagy mert a vállalkozások elkerülhetik a bírságolást. E tényezők így visszatartják a vállalkozásokat attól, hogy

az ilyen piacokra belépjenek, ott letelepedési jogukat gyakorolják, és árukat/szolgáltatásokat értékesítsenek. Azok a fogyasztók, akik olyan tagállamokban élnek, ahol kevésbé hatékony a végrehajtás, nem élvezhetik a versenyszabályok hatékony alkalmazásából fakadó előnyöket. Az EUMSZ 101. és 102. cikkének, valamint az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazott nemzeti versenyjogi rendelkezéseknek Európa-szerte egyenetlen alkalmazása így torzítja a belső piacon folyó versenyt, és aláássa a belső piac megfelelő működését.

- (6) A nemzeti versenyhatóságok eszközei és garanciái vonatkozásában tapasztalható hiányosságok és korlátok ugyancsak aláássák az EUMSZ 101. és 102. cikkének végrehajtására vonatkozó párhuzamos hatáskörök rendszerét, amelynek az Európai Versenyhatóságok Hálózata keretében folytatott szoros együttműködésen alapuló koherens egységként kellene működnie. E rendszer egyik alapeleme, hogy a hatóságok támaszkodhatnak a másik hatóság által a nevükben elvégzett tényfeltáró intézkedésekre. Ez azonban nem működik jól akkor, ha a nemzeti versenyhatóságoknak nincsenek megfelelő tényfeltáró eszközei. Más fontos vonatkozásokban a nemzeti versenyhatóságok nem képesek kölcsönösen segítséget nyújtani egymásnak. A tagállamok többségében például a határon átnyúló tevékenységet folytató vállalkozások egyszerűen kibújhatnak a bírság megfizetése alól, ha nem rendelkeznek jogi jelenléttel egyes olyan tagállamokban, ahol tevékenykednek. Így a vállalkozások kevésbé vannak ösztönözve arra, hogy megfeleljenek az EUMSZ 101. és 102. cikkének. Az ebből eredő rossz hatékonyságú végrehajtás torzítja a versenyt a jogkövető vállalkozások kárára, és aláássa a belső piacba vetett fogyasztói bizalmat, különösen a digitális környezetben.
- (7) A belső piacon működő vállalkozások számára egyenlőbb versenyfeltételeket biztosító és a fogyasztók számára az egyenlőtlen feltételeket csökkentő, valóban közös európai versenyjog-alkalmazási térség kialakítása érdekében meg kell határozni azokat a legszükségesebb függetlenségi garanciákat, erőforrásokat és végrehajtási és bírságolási hatásköröket, amelyeket a nemzeti versenyhatóságok lehető leghatékonyabb működése érdekében biztosítani kell a versenyhatóságok számára az EUMSZ 101. és 102. cikkének, valamint a nemzeti versenyszabályoknak az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamos alkalmazásakor.
- (8) Ezt az irányelvet helyénvaló az EUMSZ 103. cikke és 114. cikke alkotta kettős jogalapra helyezni. Ennek oka, hogy ez az irányelv nemcsak az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására és a nemzeti versenyszabályok e cikkekkal párhuzamos alkalmazására terjed ki, hanem a nemzeti versenyhatóságok az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazását célzó eszközeinek és a számukra biztosított garanciáknak a hiányosságaira és korlátaira is, amelyek károsan hatnak úgy a versenyre, mint a belső piac megfelelő működésére.
- (9) Az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony nemzeti versenyhatósági alkalmazását biztosító legszükségesebb garanciák meghatározása nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy a nemzeti versenyhatóságok függetlenségét szavatoló szélesebb körű garanciákat és az e hatóságok végrehajtási és bírságolási hatáskörére vonatkozó részletesebb szabályokat tartsanak fenn vagy vezessenek be, valamint számukra több erőforrást biztosítsanak. A tagállamoknak különösen lehetőségük van arra, hogy az irányelvben előírt alapvető hatáskörökön túlmenően további hatásköröket biztosíthassanak a nemzeti versenyhatóságok számára azok hatékonyságának további fokozása érdekében.

- (10) Ezzel szemben részletes szabályokra van szükség a titkos kartellek esetében az engedékenység megadásának feltételeivel kapcsolatban. A vállalkozások csak akkor fognak információkat szolgáltatni a titkos kartellekről, amelyekben részt vettek, ha kellő jogi garanciákkal rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy mentesülnek a bírság alól. A tagállamokban alkalmazandó engedékenységi programok közötti jelentős különbségek jogi bizonytalanságot eredményeznek az esetleges engedékenységet kérelmezők számára, ami gyengítheti arra való hajlandóságukat, hogy kérelmezzék az engedékenységi eljárást. Ha a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó területen eltérő szigorúságú engedékenységi szabályokat írhatnak elő vagy alkalmazhatnak, az nemcsak azt a célt ássa alá, hogy a kérelmezők számára ösztönzőket tartsunk fenn annak érdekében, hogy az Unióban a versenyjog érvényesítése a lehető leghatékonyabb legyen, hanem a belső piacon működő vállalkozások számára biztosított egyenlő versenyfeltételeket is veszélyezteti. Ez nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy olyan engedékenységi programokat alkalmazzanak, amelyek nemcsak a titkos kartellekre vonatkoznak, hanem az EUMSZ 101. és 102. cikkébe, valamint az ezekkel egyenértékű nemzeti rendelkezésekbe ütköző egyéb jogsértésekre is.
- (11) Ez az irányelv nem alkalmazandó a nemzeti jogszabályokra, amennyiben azok természetes személyekkel szemben büntetőjogi szankciók alkalmazását írják elő, kivéve az engedékenységi programoknak a természetes személyekkel szembeni szankciókkal való kölcsönhatására vonatkozó szabályokat.
- (12) A nemzeti versenyhatóságra ruházott hatáskörök gyakorlása tekintetében megfelelő biztosítékoknak kell érvényesülniük, amelyeknek összhangban kell lenniük legalább az uniós jog általános elveivel és az Európai Unió Alapjogi Chartájával. Ezek a biztosítékok magukban foglalják a megfelelő ügyintézéshez való jogot és a vállalkozások védelemhez való jogának tiszteletben tartását, amelynek lényeges eleme a meghallgatáshoz való jog. Idetartozik különösen, hogy a nemzeti versenyhatóságnak a felek érdekeiket hátrányosan érintő határozat meghozatala előtt tájékoztatnia kell a feleket a velük szemben az EUMSZ 101. cikke vagy 102. cikke alapján felhozott előzetes kifogásokról, és a feleknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az ilyen határozat meghozatala előtt ténylegesen kifejtsék álláspontjukat a kifogásokról. Az EUMSZ 101. cikkének vagy 102. cikkének állítólagos megsértésével kapcsolatos előzetes kifogásról értesített felek számára biztosítani kell a jogot arra, hogy betekinthesse a nemzeti versenyhatóság vonatkozó ügyirataiba annak érdekében, hogy hatékonyan gyakorolhassák védelemhez való jogukat. Ez nem sértheti a vállalkozások üzleti titkaik védeleméhez fűződő jogos érdekét, és nem terjedhet ki a nemzeti versenyhatóságok és a Bizottság bizalmas információira, belső dokumentumaira és egymás közti levelezésére. Továbbá, az EUMSZ 101. és 102. cikkét alkalmazó nemzeti versenyhatóságok végleges határozatainak címzettjei számára biztosítani kell a jogot az e határozatok bíróság előtti megtámadása révén érvényesíthető hatékony jogorvoslathoz, az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének megfelelően. A nemzeti versenyhatóság e végleges határozatait meg kell indokolni annak érdekében, hogy az ilyen határozatok címzettjei számára lehetővé tegyék a határozat indokainak megállapítását és a hatékony jogorvoslathoz való joguk gyakorlását. E biztosítékok kialakítása során egyensúlyt kell teremteni a vállalkozások alapvető jogainak tiszteletben tartása és az EUMSZ 101. és 102. cikke hatékony végrehajtásának biztosítására vonatkozó kötelezettség között.
- (13) A nemzeti versenyhatóságok felhatalmazása arra, hogy pártatlanul és az európai versenyszabályok hatékony érvényesítésének közös érdekét szem előtt tartva

alkalmazzák az EUMSZ 101. és 102. cikkét, lényeges eleme e szabályok hatékony és egységes alkalmazásának.

- (14) Az EUMSZ 101. és 102. cikke hatékony és egységes alkalmazásának biztosítása érdekében meg kell erősíteni a nemzeti versenyhatóságok függetlenségét. Ennek érdekében a nemzeti jogban kifejezetten rendelkezni kell annak biztosítása céljából, hogy az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazása során a nemzeti versenyhatóság védve legyen a külső beavatkozással vagy a politikai nyomással szemben, amely veszélyeztetheti az elé kerülő ügyek független értékelését. Ebből a célból előre meg kell határozni a nemzeti versenyhatóság döntéshozó testületét alkotó tagok felmentésének indokaira vonatkozó szabályokat, hogy ne merülhessen fel észszerű kétség az említett testület pártatlanságára és külső tényezőktől való befolyásolhatatlanságára vonatkozóan.
- (15) A nemzeti versenyhatóság függetlenségének biztosítása érdekében a nemzeti versenyhatóság személyzete és döntéshozó testülete tagjainak feddhetetleneknek kell lenniük, és tartózkodniuk kell a feladataik ellátásával összeegyeztethetetlen tevékenységektől. Elkerülendő, hogy a személyzet vagy a döntéshozó testület tagjai által végzett értékelés függetlensége veszélybe kerüljön, a személyzet és a döntéshozó testület tagjainak alkalmazásuk és megbízásuk időtartama alatt és ezt követően észszerű időtartamon belül tartózkodniuk kell bármely nem összeegyeztethető – akár kereső, akár egyéb – tevékenységtől. Ez továbbá azt is jelenti, hogy alkalmazásuk és megbízásuk időtartama alatt nem tarthatnak fenn érdekeltséget olyan vállalkozásokban vagy szervezetekben, amelyek az adott nemzeti versenyhatósággal kapcsolatban állnak, amennyiben ez veszélyeztetheti függetlenségüket. A személyzet és a döntéshozó testület tagjainak nyilatkoznuk kell minden olyan érdekeltségről vagy vagyoni eszközről, amely összeférhetlenséghez vezethet feladataik ellátása során. Kötelezni kell őket arra, hogy a döntéshozó testületet, annak többi tagját, vagy – azon nemzeti versenyhatóságok esetében, ahol a döntéshozói hatáskörrel egyetlen személyt bíznak meg – a kinevezésre jogosult hatóságot tájékoztassák, amennyiben feladataik ellátása során olyan ügyben kell döntést hozniuk, amelyben pártatlanságukat potenciálisan csorbító érdekeltséggel rendelkeznek.
- (16) A nemzeti versenyhatóságok függetlensége nem zárja ki sem a bírósági felülvizsgálat, sem a parlamenti felügyelet lehetőségét, a tagállamok jogszabályaival összhangban. Az elszámoltathatósági követelmények szintén hozzájárulnak a nemzeti versenyhatóságok tevékenysége hitelességének és legitimitásának biztosításához. Az arányos elszámoltathatósági követelmények közé tartozik a nemzeti versenyhatóság tevékenységéről szóló időszakos jelentés nemzeti versenyhatóság általi közzététele valamely kormányzati vagy parlamenti szerv számára. Lehetőség van pénzügyi kiadásaik ellenőrzésére vagy nyomon követésére is, amennyiben ez nem befolyásolja függetlenségüket.
- (17) A nemzeti versenyhatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy meghatározzák az EUMSZ 101. és 102. cikkének érvényesítésével kapcsolatos eljárásaik prioritási sorrendjét abból a célból, hogy hatékonyan használhassák fel erőforrásaikat, és hogy a belső piaci versenyt torzító versenyellenes magatartás megelőzésére és megszüntetésére összpontosíthassanak. Ennek érdekében lehetővé kell tenni számukra a panaszok elutasítását azon az alapon, hogy azok nem képeznek prioritást. Ez nem érinti a nemzeti versenyhatóságok arra vonatkozó hatáskörét, hogy egyéb indokokkal, például a hatáskör hiányára való hivatkozással utasítsanak el panaszokat, vagy úgy határozzanak, hogy nincs alapja a részükről történő intézkedésnek. A nemzeti versenyhatóságoknak a végrehajtási eljárásaik prioritási sorrendjének meghatározására

vonatkozó hatásköre nem érinti a tagállamok kormányainak azon jogát, hogy az EUMSZ 101. és 102. cikkének végrehajtására irányuló konkrét eljárásokhoz nem kapcsolódó általános politikai vagy prioritási iránymutatásokat bocsássanak ki a nemzeti versenyhatóságok számára.

- (18) A nemzeti versenyhatóságoknak rendelkezniük kell a szükséges erőforrásokkal a személyzet, a szakértelem, a pénzügyi eszközök és a technikai felszerelés tekintetében annak biztosítása érdekében, hogy hatékonyan el tudják látni feladataikat az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazása során. Amennyiben a nemzeti jog szerinti kötelezettségeiket és hatásköreiket kiterjesztik, a forrásoknak továbbra is elegendőnek kell lenniük e feladatok ellátásához.
- (19) A nemzeti versenyhatóságok számára az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony végrehajtása érdekében elő kell írni a közös vizsgálati és döntéshozatali hatáskörök minimális halmazát.
- (20) A nemzeti versenyhatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy hatékony vizsgálati hatáskörrel rendelkezzenek az EUMSZ 101. cikke által tiltott bármilyen megállapodás, döntés vagy összehangolt magatartás felderítésére vagy az EUMSZ 102. cikke által tiltott erőfölénnyel való visszaélés felderítésére az eljárás bármely szakaszában.
- (21) A nemzeti közigazgatási versenyhatóságok vizsgálati hatásköreinek alkalmasnak kell lenniük a digitális környezet jelentette végrehajtási kihívások kezelésére, és lehetővé kell tenniük a nemzeti versenyhatóságok számára, hogy a vállalkozásra vagy a vizsgálati intézkedés hatálya alá tartozó vállalkozások társulására vonatkozó minden információt digitális formában szerezzenek be, beleértve a forenzikus eszközökkel megszerzett adatokat is, függetlenül attól, hogy azokat milyen adathordozón (laptop, mobiltelefon és egyéb mobil eszközök stb.) tárolják.
- (22) A nemzeti közigazgatási versenyhatóságokat fel kell hatalmazni az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására irányuló eljárás tárgyát képező vállalkozások és vállalkozások társulásai, valamint az ilyen eljárások szempontjából jelentőséggel bíró információkat esetleg birtokló más piaci szereplők helyiségeinek helyszíni vizsgálatára. A nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak képesnek kell lenniük ilyen helyszíni vizsgálatok elvégzésére, amennyiben az EUMSZ 101. vagy 102. cikke megsértése legalább észszerűen gyanítható.
- (23) A hatékonyság érdekében a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok helyszíni vizsgálat végzésére vonatkozó hatáskörének lehetővé kell tennie számukra az olyan információkhoz való hozzáférést, amelyek a vizsgálat hatálya alá tartozó vállalkozás, vállalkozások társulása vagy személy számára hozzáférhetők, és amelyek a vizsgálat hatálya alá tartozó vállalkozással kapcsolatosak.
- (24) Az ellenőrzések szükségtelen elhúzódnásának minimalizálása érdekében a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak hatáskörrel kell rendelkezniük arra, hogy a hatóság telephelyén vagy más kijelölt helyszínen folytassák a vizsgált vállalkozás vagy vállalkozások társulása üzleti tevékenységével kapcsolatos könyvek és nyilvántartások másolatainak vagy kivonatainak átvizsgálását.
- (25) A tapasztalatok azt mutatják, hogy – különösen a rugalmas munkafeltételek térnyerése közepette – a vállalkozások nyilvántartásait esetenként a vállalkozás igazgatóinak vagy a vállalkozás egyéb alkalmazottainak otthonában tartják. A helyszíni vizsgálatok hatékonyságának biztosítása érdekében a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak hatáskörrel kell rendelkezniük arra, hogy belépjenek bármely helyiségbe, beleértve a magánlakásokat is, amennyiben észszerű gyanú merül fel arra vonatkozóan, hogy ott

olyan üzleti nyilvántartásokat tartanak, amelyek lényeges szerepet játszhatnak az EUMSZ 101. vagy 102. cikke súlyos megsértésének bizonyításában. E jogkör gyakorlásához igazságügyi hatóság előzetes engedélye szükséges. Ez nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy kivételesen sürgős esetben a nemzeti igazságügyi hatóság feladatkörét igazságügyi hatóságként eljáró nemzeti közigazgatási versenyhatóságra ruházzák át.

- (26) A nemzeti versenyhatóságoknak hatékony hatáskörökkel kell rendelkezniük arra, hogy az EUMSZ 101. cikke által tiltott bármely megállapodás, döntés vagy összehangolt magatartás vagy az EUMSZ 102. cikke által tiltott bármely visszaélés felderítéséhez szükséges információ kiszolgáltatását előírják. Ennek magában kell foglalnia az információkéréshez való jogot, amely független attól, hogy az információt hol tárolják, feltéve, hogy az az információkérés címzettje számára hozzáférhető. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a harmadik felek, például a piacon jelen lévő versenytársak, vevők és fogyasztók által önkéntes alapon benyújtott információk szintén a jól tájékozott és határozott végrehajtást elősegítő, értékes információforrást jelenthetnek, amit a nemzeti versenyhatóságoknak ösztönözniük kell.
- (27) A nemzeti versenyhatóságoknak hatékony eszközökkel kell rendelkezniük ahhoz, hogy arányos szerkezeti és magatartási jogorvoslati intézkedések bevezetésével helyreállíthassák a piaci versenyt.
- (28) Lehetővé kell tenni, hogy amennyiben esetlegesen valamely megállapodás vagy gyakorlat tiltásához vezet eljárás során a vállalkozások vagy vállalkozások társulásai olyan kötelezettségvállalásokat tesznek a nemzeti versenyhatóság felé, amelyek e hatóságok aggályait eloszlatják, akkor a nemzeti versenyhatóságok olyan határozatokat fogadjanak el, amelyek e kötelezettségvállalásokat az érintett vállalkozásokra nézve kötelező erővel bíró és az érintett vállalkozásokkal szemben érvényesíthető kötelezettségvállalásokká teszik. Az ilyen kötelezettségvállalási határozatoknak meg kell állapítaniuk, hogy a nemzeti versenyhatóságoknak a továbbiakban nincs okuk intézkedést hozni, ugyanakkor nem tartalmazhatnak következtetést arra vonatkozóan, hogy megsértették-e az EUMSZ 101. vagy az EUMSZ 102. cikkét. A kötelezettségvállalási határozatok nem érintik a tagállamok versenyhatóságainak és bíróságainak arra vonatkozó hatásköreit, hogy valamely ügyben megállapítsák a jogsértés elkövetését, és határozatot hozzanak.
- (29) Az EUMSZ 101. és 102. cikke hatékony és egységes végrehajtásának biztosítása érdekében a nemzeti versenyhatóságoknak hatáskörrel kell rendelkezniük arra, hogy hatékony, arányos és visszatartó erejű bírságokat szabjanak ki vállalkozásokra vagy vállalkozások társulásaira a 101. vagy 102. cikk megsértése esetén, akár közvetlenül maguk közigazgatási eljárásban, akár a bíróság nem büntetőjogi bírósági eljárásban történő kiszabását kérve. Ez nem érinti a tagállamok azon nemzeti jogszabályait, amelyek az EUMSZ 101. és az 102. cikk megsértése esetére a szankciók bíróság által lefolytatott büntetőeljárás keretében történő kiszabásáról rendelkeznek.
- (30) Annak biztosítása érdekében, hogy a vállalkozások és a vállalkozások társulásai betartsák a nemzeti versenyhatóságok vizsgálati és döntéshozatali hatáskörében elrendelt intézkedéseket, a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy a szabályok betartása és az intézkedések betartásának kikényszerítése érdekében hatékony bírságokat és kényszerítő bírságokat szabjanak ki akár közvetlenül maguk közigazgatási eljárásban, akár a bíróság nem büntetőjogi bírósági eljárásban történő kiszabását kérve. Ez nem érinti a tagállamok azon nemzeti jogszabályait, amelyek az ilyen bírságok bíróság által lefolytatott büntetőeljárás

keretében történő kiszabásáról rendelkeznek. Ezenkívül ez az irányelv nem érinti sem a bizonyítékok minőségére vonatkozó nemzeti szabályokat, sem a nemzeti versenyhatóságoknak az adott ügy tényállásának meghatározására vonatkozó kötelezettségeit, feltéve, hogy az ilyen szabályok és kötelezettségek összeegyeztethetők az uniós jog általános elveivel. A bírságokat és a kényszerítő bírságokat az érintett vállalkozások és vállalkozások társulásai teljes forgalmának arányában kell meghatározni.

- (31) Az EUMSZ 101. és 102. cikke hatékony és egységes alkalmazásának biztosítása érdekében az EUMSZ 101. és 102. cikkében foglalt vállalkozás fogalmát az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban olyan gazdasági egységet jelölő fogalomként kell alkalmazni, amely akár több jogi vagy természetes személyt is magában foglalhat. Ennek megfelelően a nemzeti versenyhatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy a vállalkozás fogalmának alkalmazásával egy leányvállalat magatartásáért anyavállalatának felelősségét állapítsák meg, és az anyavállalattal szemben szabjanak ki bírságot, amennyiben az anyavállalat és leányvállalata egyetlen gazdasági egységet alkot. Annak megakadályozása érdekében, hogy a vállalkozások jogi vagy szervezeti változtatás révén bújjanak ki az EUMSZ 101. és 102. cikkének megsértése esetén kiszabott bírságok alól, a nemzeti versenyhatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban az EUMSZ 101. és 102. cikkének megsértéséért a vállalkozás jogutódjainak vagy gazdasági utódjainak felelősségét állapítsák meg, és ezekre szabjanak ki bírságot.
- (32) Annak biztosítása érdekében, hogy az EUMSZ 101. és 102. cikkének megsértése miatt kiszabott bírságok a jogsértés gazdasági jelentőségét tükrözzék, a nemzeti versenyhatóságoknak figyelembe kell venniük a jogsértés súlyát. A nemzeti versenyhatóságok számára lehetővé kell tenni azt is, hogy a jogsértés időtartamával arányos bírságokat határozzanak meg. Ezeket a tényezőket az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban kell értékelni. A jogsértés súlyának értékelését illetően az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy figyelembe kell venni az ügy körülményeit, a jogsértés kontextusát és a bírságok visszatartó erejét. Az értékelés részét képezheti a jogsértés tárgyát képező áruk és szolgáltatások forgalma, valamint a vállalkozás mérete és gazdasági ereje, mivel ezek tükrözik a vállalkozás piaci befolyását. Az továbbá, hogy ugyanaz az elkövető ismételt jogsértést követett el, bizonyítja az ilyen jogsértések elkövetésére való hajlandóságát, és így rendkívül fontos jele a szóban forgó magatartás súlyának és ennek megfelelően annak, hogy a hatékony visszatartó erő érdekében szigorúbb büntetést kell alkalmazni. A kiszabandó bírság meghatározásakor a nemzeti versenyhatóságnak figyelembe kell vennie a vállalkozás által eladott azon áruk és szolgáltatások értékét, amelyeket a jogsértés közvetlenül vagy közvetve érint. Hasonlóképpen, a nemzeti versenyhatóságnak jogosultnak kell lennie arra, hogy növelje a bírság összegét olyan vállalkozás vagy vállalkozások társulása esetében, amely ugyanazt a jogsértést folytatja, illetve hasonló jogsértést követ el azt követően, hogy a Bizottság vagy valamely nemzeti versenyhatóság határozatot hozott arról, hogy a vállalkozás vagy a vállalkozások társulása megsértette az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét.
- (33) A tapasztalat azt mutatja, hogy a vállalkozások társulásai rendszeresen szerepet játszanak a versenyjog megsértésében, és a nemzeti versenyhatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy az ilyen társulásokat hatékonyan bírságozzák. Vállalkozások társulásaival szemben indított olyan eljárásban, amelyben a jogsértés a társulás tagjainak tevékenységére vonatkozik, a jogsértés súlyának a bírság összegének

megállapítása céljából történő értékelése során a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett azon áruk és szolgáltatások összértékét kell figyelembe venni, amelyet a társulást alkotó vállalkozások értékesítettek. A vállalkozások társulásaira az általuk elkövetett jogsértésekért kiszabott bírságok hatékony beszedésének biztosítása érdekében meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek mellett a nemzeti versenyhatóság követelheti a bírság megfizetését a társulás tagjaitól, amennyiben a társulás nem fizetőképes. Ennek során a nemzeti versenyhatóságnak tekintetbe kell vennie a társuláshoz tartozó vállalkozások viszonylagos méretét és különösen a kis- és középvállalkozások helyzetét. A bírságnak a társulás egy vagy több tagja által történő megfizetése nem sérti a nemzeti jogszabályoknak azokat a szabályait, amelyek lehetővé teszik, hogy a megfizetett összeget a társulás többi tagjával megtéríttessék.

- (34) A bírságok visszatartó ereje Európa-szerte jelentősen eltér, és egyes tagállamokban a kiszabható bírság maximális összege nagyon alacsony. Ennek érdekében, hogy a nemzeti versenyhatóságok visszatartó erejű bírságokat határozzanak meg, a bírság maximális összegét az érintett vállalkozás teljes világméretű forgalmának legalább 10 %-ában kell megállapítani. Ez nem akadályozhatja meg a tagállamokat abban, hogy ennél magasabb maximális bírságot tartsanak fenn vagy vezessenek be.
- (35) Az engedékenységi programok a titkos kartellek felderítésének kulcsfontosságú eszközei, így hozzájárulnak a legsúlyosabb versenyjogi jogsértések hatékony büntetőeljárás alá vonásához és szankcionálásához. Jelenleg azonban jelentős eltérések mutatkoznak a tagállamokban alkalmazandó engedékenységi programok között. Ezek az eltérések jogbizonytalanságot teremtenek a jogsértő vállalkozások számára azon feltételek tekintetében, amelyek alapján engedékenységért folyamodhatnak, valamint a vonatkozó engedékenységi program(ok) szerinti mentességi státuszukkal kapcsolatban. Ez a bizonytalanság gyengítheti azokat a tényezőket, amelyek az engedékenység iránti kérelem lehetséges benyújtóit a kérelem benyújtására ösztönöznék. Ez pedig a versenyjogi szabályok kevésbé hatékony érvényesítését eredményezheti az Unióban, mivel kevesebb titkos kartellra derül fény.
- (36) A tagállami szintű engedékenységi programok közötti eltérések emellett veszélyeztetik a belső piacon működő vállalkozások egyenlő versenyfeltételeit is. Ezért helyénvaló a jogbiztonság e különbségek csökkentése révén történő növelése.
- (37) A nemzeti versenyhatóságoknak bizonyos feltételek teljesülése esetén bírságok alóli mentességet kell biztosítaniuk a vállalkozások számára, illetve csökkenteniük kell a bírságok összegét. Akkor tekinthető úgy, hogy a vállalkozások valamely titkos kartell tekintetében olyan bizonyítékot bocsátottak a nemzeti versenyhatóság rendelkezésére, amely lehetővé teszi az EUMSZ 101. cikk megsértésének megállapítását, ha a nemzeti versenyhatóságnak – az említett bizonyítéknak a vállalkozás által történő benyújtása idején – nem állt rendelkezésére elegendő bizonyíték az EUMSZ 101. cikk megsértésének megállapításához.
- (38) A kérelmezők számára lehetővé kell tenni, hogy az engedékenység iránti kérelmet írásban, vagy indokolt esetben más olyan formában nyújtsák be, amely nem eredményezi a kérelmező birtokában, megőrzése vagy ellenőrzése alatt lévő dokumentumok, információk vagy egyéb anyagok előállítását. Ennek érdekében a nemzeti versenyhatóságoknak olyan rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik számukra a szóban tett, vagy más módon, például digitálisan benyújtott engedékenységi nyilatkozatok elfogadását is.
- (39) Azon kérelmezők számára, akik egy állítólagos titkos kartellal kapcsolatban engedékenységért folyamodtak az Európai Bizottsághoz, lehetővé kell tenni, hogy

ugyanazon kartellal kapcsolatban nem végleges előzetes kérelmeket nyújtsanak be az általuk megfelelőnek ítélt nemzeti versenyhatóságokhoz. A nemzeti versenyhatóságoknak be kell fogadniuk azokat a nem végleges előzetes kérelmeket, amelyek tartalmazzák az állítólagos kartellal kapcsolatos alapvetőbb információkat, és csak azt követően kérhetnek további információt ezen a minimális szinten felül, miután úgy határoztak, hogy intézkedni kívánnak az ügyben. A kérelmező kötelessége azonban, hogy a Bizottsághoz benyújtott engedékenységi iránti kérelem hatókörének változása esetén tájékoztassa azt a nemzeti versenyhatóságot, amelyhez a nem végleges előzetes kérelmet benyújtotta. A nemzeti versenyhatóságoknak az átvétel dátumát és időpontját tartalmazó elismervényt kell kiadniuk a kérelmezők számára, továbbá tájékoztatniuk kell a kérelmezőt arról, hogy ugyanazon kartell tekintetében kaptak-e már korábban nem végleges előzetes kérelmet vagy teljes körű engedékenységi iránti kérelmet. Miután a Bizottság úgy határozott, hogy az ügyben sem teljeskörűen, sem pedig részlegesen nem kíván eljárni, lehetőséget kell biztosítani a kérelmezők számára, hogy teljes körű engedékenységi iránti kérelmet nyújtsanak be ahhoz a nemzeti versenyhatóságokhoz, amelyhez nem végleges előzetes kérelmet nyújtottak be.

- (40) Az azt illető jogbizonytalanság, hogy a vállalkozás alkalmazottai védve vannak-e az egyéni szankciókkal szemben, meggátolhatja, hogy a potenciális kérelmezők engedékenységi iránti kérelmet nyújtsanak be. A versenyhatóságokhoz a bírságok alóli mentesség iránti kérelmet benyújtó vállalkozások jelenlegi és volt alkalmazottai, valamint vezetői számára ezért védelmet kell biztosítani az olyan szankciókkal szemben, amelyeket a hatóságok a kérelem tárgyát képező titkos kartellban való részvételük miatt állapítanak meg. Az ilyen védelmet attól kell függővé tenni, hogy a szóban forgó alkalmazottak és vezetők aktívan együttműködnek-e az érintett nemzeti versenyhatóságokkal, valamint attól, hogy a mentességi kérelem benyújtására a büntetőeljárás megindítását megelőzően került-e sor.
- (41) Az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására vonatkozó párhuzamos hatáskörök rendszerében a nemzeti versenyhatóságok szoros együttműködésére van szükség. Különösen amikor egy nemzeti versenyhatóság egy másik nemzeti versenyhatóság nevében végez vizsgálatot az 1/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikkének (1) bekezdése értelmében, lehetővé kell tenni a megkereső hatóság tisztviselőinek jelenlétét és közreműködését, hogy a további források, ismeretek és technikai szakértelem biztosításával növelhető legyen az ilyen vizsgálatok hatékonysága.
- (42) Hasonlóképpen meg kell állapodni arról, hogy a nemzeti versenyhatóságok kölcsönös segítségnyújtás iránti kérelmet nyújthassanak be az előzetes kifogásokról és határozatokról szóló értesítés, valamint a bírságokat vagy kényszerítő bírságokat megállapító határozatok végrehajtása vonatkozásában, amennyiben az érintett vállalkozás nem rendelkezik jogi jelenléttel az adott nemzeti versenyhatóság területén. Ez biztosítaná az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony érvényesítését, és hozzájárulna a belső piac megfelelő működéséhez.
- (43) Az EUMSZ 101. és 102. cikke nemzeti versenyhatóságok által történő hatékony érvényesítésének biztosításához működőképes szabályokat kell meghatározni az elévülési idők felfüggesztésére. Biztosítani kell különösen azt, hogy az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli párhuzamos hatáskörök rendszerében a nemzeti elévülési idők felfüggesztésre kerüljenek arra az időtartamra, ameddig egy másik tagállam nemzeti versenyhatósága vagy a Bizottság előtt eljárás van folyamatban. Ez nem akadályozhatja meg a tagállamokat abszolút elévülési idők fenntartásában vagy

bevezetésében, feltéve, hogy az ilyen abszolút időtartamok nem lehetetlenítik el vagy teszik rendkívül nehézé az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony végrehajtását.

- (44) Annak biztosítása érdekében, hogy az eseteket hatékonyan és eredményesen bírálják el az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belül, azon tagállamokban, amelyekben az EUMSZ 101. vagy 102. cikkének megsértésével kapcsolatos ügyek kivizsgálására a nemzeti közigazgatási versenyhatóság, míg a jogsértést megállapító és/vagy a bírságot megállapító határozat elfogadására a nemzeti igazságügyi versenyhatóság rendelkezik illetékességgel, a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak képesnek kell lenniük arra, hogy közvetlenül forduljanak a keresettel a nemzeti igazságügyi versenyhatóság elé. Ezen túlmenően, amennyiben a nemzeti bíróságok az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét alkalmazó nemzeti versenyhatóságok végrehajtási határozatai ellen indított eljárásokban felülvizsgálati bíróságként járnak el, a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak jogukban kell állnia, hogy az eljárásban ügyészként vagy alperesként részt vehessenek, és az eljárásban részt vevő ilyen féllel azonos jogok illessék meg őket.
- (45) Annak a kockázata, hogy az önvádat tartalmazó anyagokat azon vizsgálat keretén kívül hozzák nyilvánosságra, amelynek céljára rendelkezésre bocsátották, gyengítheti azokat az ösztönzőket, amelyek alapján a potenciális engedékenységi kérelmezők együttműködnének a versenyhatóságokkal. Következésképpen – függetlenül attól, hogy milyen formában nyújtják be az engedékenységi nyilatkozatokat – az engedékenységi nyilatkozatokban szereplő és az iratbetekintés révén szerzett információk csak akkor használhatók fel, ha ez szükséges a tagállamok bíróságai előtt folyó eljárásokban a védelemhez való jog gyakorlásához bizonyos, ahhoz az esethez közvetlenül kapcsolódó, nagyon korlátozott esetekben, amelyben az iratbetekintést biztosították. Ez nem akadályozhatja meg a versenyhatóságokat abban, hogy határozataikat – az alkalmazandó uniós vagy nemzeti joggal összhangban – közzétegyék.
- (46) A bizonyítékok fontos szerepet játszanak az EUMSZ 101. és 102. cikkének érvényesítésében. A nemzeti versenyhatóságoknak képeseknek kell lenniük arra, hogy figyelembe vegyék a releváns ellenőrzési bizonyítékokat, függetlenül attól, hogy azok írásban, szóban vagy kép- vagy hangfelvétel formájában készültek el, ideértve a jogi vagy természetes személyek által készített rejtett felvételeket is, amennyiben ezek nem egyedüli bizonyítékok. Mindez nem érinti a meghallgatáshoz való jogot.
- (47) Az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés megerősítése érdekében a Bizottságnak a vonatkozó titoktartási, adatvédelmi és adatbiztonsági előírásoknak megfelelően központi információs rendszert (Európai Versenyhatóságok Információs Rendszere) kell fenntartania, fejlesztenie, működtetnie és támogatnia, illetve a rendszer számára tárhelyet kell szolgáltatnia. Az Európai Versenyhatóságok Hálózata a hatékony és eredményes működés érdekében az interoperabilitáson alapul. Az Unió általános költségvetésének tartalmaznia kell a központi információs rendszer karbantartásának, fejlesztésének, tárhelyszolgáltatásának, felhasználói támogatásának és működtetésének költségeit, valamint az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működésével kapcsolatos egyéb igazgatási költségeket, különösen az ülések megszervezésével kapcsolatos költségeket. 2020-ig az Európai Versenyhatóságok Információs Rendszerére vonatkozó költségeket a tervek szerint az európai közigazgatások közötti átjárhatósági megoldásokról és közös keretekről szóló program (ISA2 program) fedezi, figyelemmel a program rendelkezésére álló erőforrásokra, valamint a program támogathatósági és rangsorolási kritériumaira.

- (48) Mivel ezen irányelv céljait – nevezetesen annak biztosítását, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek a függetlenséghez szükséges garanciákkal, az EUMSZ 101. és 102. cikkének, és ezzel párhuzamosan a nemzeti versenyjognak a hatékony érvényesítéséhez szükséges erőforrásokkal, végrehajtási és bírságotlasi hatáskörökkel, továbbá a belső piac és az Európai Versenyhatóságok Hálózata hatékony működésének biztosítását – a tagállamok önmagukban nem tudják kielégítően megvalósítani, és ez a célkitűzés – az EUMSZ 101. és 102. cikke érvényesítésének szükséges hatékonysága és egységessége miatt – önmagában az Unió által – különösen a területi hatályra tekintettel – jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl a cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (49) A tagállamok és a Bizottság magyarázó dokumentumokról szóló 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával³ összhangban a tagállamok vállalták, hogy indokolt esetben az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez az irányelv egyes elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszköz megfelelő részei közötti kapcsolatot magyarázó egy vagy több dokumentumot mellékelnek. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentumok megküldését indokoltnak tekinti,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. FEJEZET

TÁRGY, HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) Ez az irányelv szabályokat határoz meg annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek a függetlenséghez szükséges garanciákkal, az EUMSZ 101. és 102. cikkének hatékony érvényesítéséhez szükséges erőforrásokkal, végrehajtási és bírságotlasi hatáskörökkel annak érdekében, hogy ne torzuljon a belső piaci verseny, a fogyasztók és vállalkozások pedig ne szenvedjenek hátrányt olyan nemzeti jogszabályok és intézkedések miatt, amelyek megakadályozzák a nemzeti versenyhatóságokat a hatékony jogalkalmazásban. Az irányelv hatálya az EUMSZ 101. és 102. cikkének, valamint az EUMSZ 101. és 102. cikkével párhuzamosan alkalmazott nemzeti versenyjogi rendelkezéseknek egyazon ügyre történő alkalmazására terjed ki, a 29. cikk (2) bekezdésének kivételével, amely a nemzeti versenyjog kizárólagos alkalmazására is kiterjed.
- (2) Ez az irányelv szabályokat vezet be a kölcsönös segítségnyújtás tekintetében annak érdekében, hogy biztosítsa a belső piac és az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés rendszerének zavartalan működését.

³ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

1. „nemzeti versenyhatóság”: az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásáért felelős, az 1/2003/EK rendelet 35. cikkének megfelelően valamely tagállam által kijelölt hatóság. A tagállamok kijelölhetnek egy vagy több közigazgatási hatóságot („nemzeti közigazgatási versenyhatóság”), valamint igazságügyi hatóságot („nemzeti igazságügyi versenyhatóság”) e feladatok ellátására;
2. „versenyhatóság”: a nemzeti versenyhatóság vagy a Bizottság, vagy – a szöveggörnyezetől függően – mindkettő;
3. „Európai Versenyhatóságok Hálózata”: a közigazgatási szerveknek a nemzeti versenyhatóságok és a Bizottság alkotta hálózata, amely fórumot biztosít az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásával és érvényesítésével kapcsolatos vitához és együttműködéshez;
4. „nemzeti versenyjogi rendelkezések”: a nemzeti jog azon rendelkezései, amelyek döntően ugyanazt a célt szolgálják, mint az EUMSZ 101. és 102. cikke, és amelyeket az 1/2003/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós trösztellenes joggal párhuzamosan ugyanazon ügyre alkalmaznak, kivéve a 29. cikk (2) bekezdésében említett engedékenységi nyilatkozatokból és egyezségi beadványokból származó információk felhasználását és azokat a nemzeti jogi rendelkezéseket, amelyek természetes személyekkel szemben büntetőjogi szankciókat írnak elő;
5. „nemzeti bíróság”: az EUMSZ 267. cikke szerinti nemzeti bíróság;
6. „felülvizsgálati bíróság”: olyan nemzeti bíróság, amely hatáskörrel rendelkezik a nemzeti versenyhatóság határozatainak vagy az e határozatokról rendelkező ítéleteknek a rendes jogorvoslati eszközök útján történő felülvizsgálatára, függetlenül attól, hogy ez a bíróság rendelkezik-e hatáskörrel versenyjogi jogsértés megállapítására;
7. „eljárás”: az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét alkalmazó, a nemzeti versenyhatóság előtti eljárás mindaddig, amíg az említett hatóság a 9. cikkben vagy a 11. cikkben említett határozat meghozatalával le nem zárja az eljárást, vagy ki nem mondja, hogy részéről semmilyen további intézkedés nem indokolható; a Bizottság esetében az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét alkalmazó, a Bizottság előtti eljárás mindaddig, amíg a Bizottság az 1/2003/EK rendelet 7., 9. vagy 10. cikke szerinti határozat meghozatalával le nem zárja az eljárást, vagy ki nem mondja, hogy részéről semmilyen további intézkedés nem indokolható;
8. „vállalkozás”: az EUMSZ és 101. és 102. cikkében meghatározottak szerinti, gazdasági tevékenységet folytató jogalany, függetlenül annak jogállásától és finanszírozásának módjától, összhangban az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával;
9. „titkos kartell”: két vagy több versenytárs közötti olyan megállapodás és/vagy összehangolt magatartás, amelynek célja a versenytársak piaci versenyben követett magatartásának összehangolása vagy a verseny releváns tényezőinek befolyásolása többek között olyan magatartás útján, mint a vételi vagy eladási árak vagy egyéb kereskedelmi feltételek rögzítése, a termelési vagy értékesítési kvóták felosztása, a piac felosztása, ideértve az ajánlattételben való összejátszást, az import- vagy

exportkorlátozásokat és/vagy más versenytársak elleni versenyellenes tevékenységeket, és amely részben vagy egészben csak az abban részt vevők számára ismert;

10. „bírság alóli mentesség”: a vállalkozásra – az engedékenységi program keretében a versenyhatósággal való együttműködése fejében – nem szabnak ki bírságot a titkos kartellban való részvételéért;
11. „a bírság csökkentése”: a vállalkozásra – az engedékenységi program keretében a versenyhatósággal való együttműködése fejében – csökkentett bírságot állapítanak meg összevetve azzal a bírsággal, amit egy vállalkozásra a titkos kartellban való részvételéért máskülönben megállapítanak;
12. „engedékenység”: a bírság alóli mentesség és a bírság csökkentése;
13. „engedékenységi program”: az EUMSZ 101. cikkének vagy a megfelelő nemzeti jogi rendelkezésnek az alkalmazásával kapcsolatos olyan program, amely alapján valamely titkos kartell résztvevője a kartellben részt vevő többi vállalkozástól függetlenül együttműködik a versenyhatósági vizsgálatban oly módon, hogy önként nyilatkozik a kartellról való tudomásáról és az abban játszott szerepéről, és ezért cserébe – határozattal vagy az eljárás megszüntetése útján – mentesül a kartellban való részvétele miatt megállapítandó bírság alól, vagy az ilyen bírságot vele szemben csökkentik;
14. „engedékenységi nyilatkozat”: egy vállalkozás vagy egy természetes személy által vagy nevében a versenyhatóság előtt önkéntesen tett szóbeli vagy írásbeli nyilatkozat vagy annak rögzített változata, amelyben az adott vállalkozás vagy természetes személy ismerteti, hogy tudomása van egy kartellról, és ismerteti az abban játszott szerepét, és amely nyilatkozat kifejezetten a versenyhatóság elé terjesztése érdekében készül azzal a céllal, hogy az engedékenységi program keretében a nyilatkozattevő a kartell miatt megállapítandó bírságok alól mentesüljön vagy az ilyen bírságokat vele szemben csökkentés; ide nem értve az előzetesen létező információt;
15. „előzetesen létező információ”: olyan bizonyíték, amely a versenyhatóság eljárásától függetlenül létezik, akár a versenyhatóság ügyiratában, akár azon kívül lelhető fel;
16. „egyezségi beadvány”: valamely vállalkozás által vagy nevében a versenyhatóság elé terjesztett, kifejezetten az egyszerűsített vagy gyorsított eljárás alkalmazásának lehetővé tétele céljából a versenyhatóság számára készített, a vállalkozásnak az EUMSZ 101. cikkének vagy a nemzeti versenyjog megsértésében való részvételének és az ezen jogsértésért fennálló felelősségének elismerésére vonatkozó vagy az ezen jogsértésben való részvételének vitatásáról lemondó önkéntes nyilatkozat;
17. „kérelmező”: az engedékenységi program keretében a bírságok alóli mentességért vagy a bírságok csökkentésért folyamodó vállalkozás;
18. „megkereső hatóság”: a 23., 24. vagy 25. cikkben említett kölcsönös segítségnyújtás iránti kérelmet benyújtó nemzeti versenyhatóság;
19. „megkeresett hatóság”: az a nemzeti versenyhatóság, amely kölcsönös segítségnyújtás iránti megkeresést kap, és a 24. és 25. cikkben említett segítségnyújtás iránti megkeresés esetén a hatáskörrel rendelkező közhivatal, hatóság vagy szervezeti egység, amely elsődlegesen felelős az ilyen határozatoknak a nemzeti törvények, rendeletek és közigazgatási gyakorlat alapján történő végrehajtásáért.

Az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására és megsértésére való hivatkozásokat úgy kell értelmezni, hogy azok a nemzeti versenyjog rendelkezéseinek ugyanarra az esetre történő párhuzamos alkalmazását is magukban foglalják.

II. FEJEZET

ALAPVETŐ JOGOK

3. cikk

Biztosítékok

Az uniós jog általános elveivel és az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban a nemzeti versenyhatóságok által az ezen irányelvben említett hatáskörök gyakorlására megfelelő biztosítékokat kell alkalmazni, beleértve a vállalkozások védelemhez való jogát és a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot.

III. FEJEZET

FÜGGETLENSÉG ÉS ERŐFORRÁSOK

4. cikk

Függetlenség

- (1) A nemzeti közigazgatási versenyhatóságok függetlenségének biztosítása érdekében az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazása során a tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok feladataikat pártatlanul és az e rendelkezések hatékony és egységes végrehajtása érdekében az arányos elszámoltathatósági követelményeknek megfelelően és az Európai Versenyhatóságok Hálózatába tartozó versenyhatóságok közötti szoros együttműködés sérelme nélkül látják el.
- (2) A tagállamoknak különösen a következőket kell biztosítaniuk:
 - a) a nemzeti közigazgatási versenyhatóság személyzetének és döntéshozó testületének tagjai a politikai és egyéb külső befolyástól függetlenül képesek ellátni feladataikat és gyakorolni az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására vonatkozó hatásköreiket;
 - b) a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok személyzetének és döntéshozó testületének tagjai az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására vonatkozó feladataik ellátása és hatásköreik gyakorlása során egyetlen kormánytól vagy más köz- vagy magánjogi jogalanytól sem kérhetnek, illetve fogadhatnak el utasításokat;
 - c) a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok személyzetének és döntéshozó testületének tagjai tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely összeegyeztethetetlen feladataik ellátásával és hatásköreik gyakorlásával az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazása tekintetében;

- d) a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok döntéshozó testületének tagjai csak akkor menthetők fel, ha már nem teljesítik a feladataik ellátásához szükséges feltételeket, vagy ha a nemzeti jog értelmében súlyos köteleességszegést követnek el. A felmentés indokait előre meg kell határozni a nemzeti jogban. A nemzeti közigazgatási versenyhatóságok döntéshozó testületének tagjai az 5. cikk (2) bekezdésében meghatározott, az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazása során fennálló feladataik megfelelő ellátásával és hatásköreik gyakorlásával kapcsolatos indokok alapján nem menthetők fel;
- e) a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy az 5. cikk (2) bekezdésében meghatározott, az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásával kapcsolatos feladataik elvégzése során saját prioritásokat határozzanak meg. Amennyiben a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok kötelesek a hivatalosan benyújtott panaszok elbírálására, úgy ez magában foglalja az említett hatóságok azon jogát is, hogy az ilyen panaszokat olyan indokkal utasítsák el, hogy azokat nem tekintik prioritásnak. Ez nem érinti a nemzeti versenyhatóságok azon hatáskörét, hogy a nemzeti jog által meghatározott egyéb okokból utasítsák el a panaszokat.

5. cikk

Erőforrások

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkezzenek az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásához kapcsolódó, a (2) bekezdésben meghatározott feladataik és hatásköreik gyakorlásához szükséges emberi, pénzügyi és technikai erőforrásokkal.
- (2) Az EUMSZ 101. és 102. cikkének a nemzeti versenyhatóságok általi alkalmazása a következőket foglalja magában: az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazására irányuló vizsgálatok lefolytatása; az e rendelkezéseket alkalmazó határozatok meghozatala az 1/2003/EK rendelet 5. cikke alapján; és az EUMSZ 101. és 102. cikke hatékony és egységes alkalmazásának biztosítása érdekében szoros együttműködés az Európai Versenyhatóságok Hálózatával.

IV. FEJEZET

HATÁSKÖRÖK

6. cikk

Az üzlethelyiségek helyszíni vizsgálatára vonatkozó hatáskör

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok a vállalkozásoknál és a vállalkozások társulásainál elvégezhessek az összes, az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásához szükséges, előre be nem jelentett helyszíni vizsgálatot. A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok által a helyszíni vizsgálatok elvégzésére felhatalmazott tisztviselők és más kísérő személyek legalább az alábbi jogosultságokkal rendelkezzenek:
- a) a vállalkozások és a vállalkozások társulásainak bármely helyiségébe, területére és szállítóeszközére történő belépés;

- b) az üzleti tevékenységhez kapcsolódó üzleti könyvek és egyéb nyilvántartások ellenőrzése, függetlenül attól, hogy azokat milyen adathordozón tárolják, ideértve az azon információkhoz való hozzáférést, amelyek a helyszíni vizsgálat tárgyát képező szervezet számára hozzáférhetők;
 - c) az ilyen üzleti könyvekből vagy nyilvántartásokból származó, bármilyen formátumú másolatok vagy kivonatok készítése vagy megszerzése, és amennyiben szükségesnek tűnik, az ilyen másolatok vagy kivonatok további átvizsgálása a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok helyiségeiben vagy más kijelölt helyiségekben;
 - d) a helyszíni vizsgálat idejére és az ahhoz szükséges mértékben bármely üzlethelység, üzleti könyv vagy nyilvántartás zár alá helyezése;
 - e) a vállalkozásnak vagy vállalkozások társulásának bármely képviselőjétől vagy személyzetének bármely tagjától a vizsgálat tárgyára és céljára vonatkozó tényekkel és dokumentumokkal kapcsolatos magyarázat kérése, és az adott válasz rögzítése.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a vállalkozások és a vállalkozások társulásai kötelesek legyenek alávetni magukat a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok által elvégzendő helyszíni vizsgálatoknak. Amennyiben egy vállalkozás vagy vállalkozások társulása akadályozza a nemzeti közigazgatási versenyhatóság által elrendelt vagy a nemzeti igazságügyi hatóság által engedélyezett helyszíni vizsgálatot, a nemzeti versenyhatóságok a vizsgálat elvégzésének lehetővé tétele érdekében igénybe vehetik a rendőrség vagy egy azzal egyenértékű rendészeti szerv szükséges mértékű segítségét. Az ilyen segítség biztosítási intézkedésként is igénybe vehető.

7. cikk

Más helyiségek helyszíni vizsgálatára vonatkozó hatáskör

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben megalapozott gyanú áll fenn arra vonatkozóan, hogy a 6. cikkben említetteken kívüli egyéb helyiségekben, területen vagy szállítóeszközön, beleértve a vállalkozások vagy vállalkozások társulásai igazgatóinak, vezetőinek és személyzete egyéb tagjainak otthonait, az EUMSZ 101. cikke vagy 102. cikke súlyos megsértésének bizonyítása szempontjából releváns üzleti könyveket vagy más, a vizsgálat tárgyát képező nyilvántartásokat tartanak, a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok az ilyen helyiségekben, területen és szállítóeszközökön előre be nem jelentett helyszíni vizsgálatokat végezhetnek.
- (2) Az ilyen vizsgálatok nem végezhetők el a nemzeti igazságügyi hatóságok előzetes engedélye nélkül.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti bíróságok által az e cikk (1) bekezdése szerinti vizsgálat elvégzésére felhatalmazott tisztviselők és más kísérő személyek legalább a 6. cikk (1) bekezdésének a), b) és c) pontjában, valamint a 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott hatáskörökkel rendelkezzenek.

8. cikk

Információkérés

A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok határozat útján előírassák a vállalkozások és a vállalkozások társulásai számára az EUMSZ 101. és 102. cikkének alkalmazásához szükséges valamennyi információ meghatározott határidőn belül történő rendelkezésre bocsátását. Ez a kötelezettség a vállalkozás és a vállalkozások társulásai számára hozzáférhető információkra terjed ki.

9. cikk

A jogsértés megállapítása és megszüntetése

A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a nemzeti versenyhatóságok megállapítják az EUMSZ 101. vagy 102. cikkének megsértését, úgy határozat útján kötelezhetik az érintett vállalkozásokat és vállalkozások társulásait az ilyen jogsértés megszüntetésére. E célból az elkövetett jogsértéssel arányos, a jogsértés tényleges megszüntetéséhez szükséges mértékű, magatartásra vonatkozó vagy szerkezeti korrekciós intézkedéseket írhatnak elő.

10. cikk

Ideiglenes intézkedések

A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok legalább azokban a sürgős esetekben, amikor fennáll a versenyt veszélyeztető komoly és helyrehozhatatlan károk kockázata, valamint az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét érintő, prima facie megállapított jogsértés alapján saját kezdeményezésre, határozat útján a vállalkozásokra vonatkozó ideiglenes intézkedésekről rendelkezhessenek. Az ilyen határozat határozott időre szól, és – amennyiben szükséges és helyénvaló – meghosszabbítható.

11. cikk

Kötelezettségvállalások

A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok az EUMSZ 101. vagy 102. cikke megsértésének megszüntetését elrendelő határozat meghozatalára irányuló eljárások során határozat útján kötelező erejűvé tehessek a vállalkozások által az említett hatóságok aggályainak elosztatására tett kötelezettségvállalásokat. Az ilyen határozat határozott időre fogadható el, és azt mondja ki, hogy az érintett nemzeti versenyhatóság részéről semmilyen további intézkedés nem indokolható.

BÍRSÁGOK ÉS KÉNYSZERÍTŐ BÍRSÁGOK

12. cikk

A vállalkozások társulásaira kiszabott bírságok

- (1) A tagállamok – azon nemzeti jogszabályok sérelme nélkül, amelyek büntetőjogi bírósági eljárásban megállapítandó szankciókról rendelkeznek – biztosítják vagy azt, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok közigazgatási eljárás keretében hozott határozattal hatékony, arányos és visszatartó erejű bírságokat szabhassanak ki a vállalkozásokra és a vállalkozások társulásaira, vagy pedig azt, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak lehetőségük legyen nem büntetőjogi bírósági eljárás keretében ilyen bírságok kiszabását kérni, amennyiben a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai szándékosan vagy gondatlanságból megsértik az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét.
- (2) A tagállamok – azon nemzeti jogszabályok sérelme nélkül, amelyek büntetőjogi bírósági eljárásban megállapítandó szankciókról rendelkeznek – biztosítják vagy azt, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok közigazgatási eljárás keretében hozott határozattal hatékony, arányos és visszatartó erejű bírságokat szabhassanak ki a vállalkozásokra és a vállalkozások társulásaira, vagy pedig azt, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak lehetőségük legyen nem büntetőjogi bírósági eljárás keretében ilyen bírságok kiszabását kérni, amelyek mértéke a vállalkozások vagy vállalkozások társulásai által elért teljes forgalom arányában kerül meghatározásra, amennyiben a vállalkozások vagy a vállalkozások társulásai szándékosan vagy gondatlanságból:
 - a) nem vetik alá magukat a 6. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálatnak;
 - b) feltörték a nemzeti versenyhatóságok által meghatalmazott tisztviselők vagy kísérő személyek által a 6. cikk (1) bekezdése d) pontjának megfelelően felhelyezett zárat;
 - c) a 6. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett kérdésre téves, félrevezető választ adnak, elmulasztják vagy elutasítják a teljes válasz megadását, vagy a nemzeti versenyhatóság által meghatározott határidőn belül nem helyesbítik a személyzet egy tagja által adott nem megfelelő, félrevezető vagy hiányos választ;
 - d) a 8. cikkben említett határozat szerinti kérésre adott válaszban helytelen, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltatnak, vagy a meghatározott határidőn belül nem szolgáltatnak információt;
 - e) nem tesznek eleget a 10. és a 11. cikkben említett határozatnak.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy az anyavállalatokra, valamint a vállalkozások jogutódaira és gazdasági utódaira vonatkozó bírság megállapítása céljából a vállalkozás fogalmát alkalmazzák.

13. cikk

A bírság összegének kiszámítása

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok az EUMSZ 101. cikkének vagy 102. cikkének megsértéséért megállapítandó bírság összegének megállapítása során figyelembe veszik a jogsértés súlyát és időtartamát.
- (2) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy amennyiben a vállalkozások társulására kirovando bírság a tagok forgalmának figyelembevételével kerül megállapításra, és a társulás nem fizetőképes, a társulás köteles a bírság összegének fedezése érdekében tagjaitól hozzájárulást kérni.

Amennyiben a bírság teljes kifizetésének biztosítása érdekében szükséges, a tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok jogosultak legyenek a bírság fennmaradó összegének megfizetését bármelyik olyan vállalkozástól követelni, amelynek képviselői a társulás döntéshozó testületeinek tagjai voltak. Amennyiben továbbra is szükséges, a nemzeti versenyhatóságok a bírság fennmaradó összegének megfizetését a társulás bármelyik olyan tagjától is követelhetik, amely a jogsértés által érintett piacon folytatott tevékenységet. A kifizetés azonban nem követelhető a társulás azon tagjaitól, amelyek nem vettek részt a jogsértésben, illetve vagy nem voltak tudatában annak, vagy a vizsgálat megkezdése előtt tevélegesen elhatárolódtak attól.

14. cikk

A bírság maximális összege

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóság által az EUMSZ 101. vagy 102. cikkének megsértésében részt vevő egyes vállalkozásokra vagy vállalkozások társulásaira kirovando bírság maximális összegét legalább a vállalkozás vagy a vállalkozás társulása által a határozatot megelőző üzleti évben elért globális árbevétel 10 %-ában állapítsák meg.
- (2) Amennyiben a vállalkozások társulásai által elkövetett jogsértés a tagok tevékenységéhez kapcsolódik, a bírság maximális összegét legalább a társulás jogsértése által érintett piacon tevékenységet folytató egyes tagok összesített globális árbevétele 10 %-ában kell megállapítani. Az egyes vállalkozásoknak a bírság megfizetése tekintetében fennálló pénzügyi felelőssége azonban nem haladhatja meg az (1) bekezdéssel összhangban meghatározott maximális összeget.

15. cikk

Kényszerítő bírság

A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóság határozat útján hatékony, arányos és visszatartó erejű, napi teljes forgalmuk arányában meghatározandó kényszerítő bírságokat szabhasson ki a vállalkozásokra és a vállalkozások társulásaira annak kikényszerítése érdekében, hogy:

- a) vessék alá magukat a 6. cikk (2) bekezdésében említett helyszíni vizsgálatnak;
- b) szolgáltassanak teljes körű és pontos információkat a 8. cikkben említettek szerint;

- c) tegyenek eleget a 9., 10. és 11. cikkben említett határozatnak.

VI. FEJEZET

ENGEDÉKENYSÉG

16. cikk

Bírság alóli mentesség

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok olyan engedékenységi programokat vezessenek be, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy bírság alóli mentességet ítéljenek meg a vállalkozások számára.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a mentességet csak abban az esetben lehet megítélni, ha a vállalkozás
 - a) teljesíti a 18. cikkben előírt feltételeket;
 - b) felfedi részvételét egy titkos kartellben; és
 - c) elsőként nyújt be olyan bizonyítékot, amely:
 - i. abban az időpontban, amikor a nemzeti versenyhatóság megkapja a kérelmet, lehetővé teszi a nemzeti versenyhatóság számára, hogy a titkos kartellal kapcsolatban célzott vizsgálatot végezzen, feltéve, hogy még nem állt rendelkezésére a titkos kartellal kapcsolatos vizsgálat elvégzéséhez szüksége bizonyíték, vagy nem került korábban sor ilyen vizsgálat elvégzésére; vagy
 - ii. a nemzeti versenyhatóság álláspontja szerint lehetővé teszi a versenyjog megsértésének megállapítását, feltéve, hogy a nemzeti versenyhatóságnak még nem állt rendelkezésére az ilyen jogsértés megállapításához szükséges bizonyíték, valamint hogy korábban egy másik vállalkozás sem vált jogosulttá a (2) bekezdés c) pontjának i. alpontja szerinti mentességre ugyanazon kartell tekintetében.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy valamennyi vállalkozás jogosult legyen bírság alóli mentességre, kivéve azokat, amelyek lépéseket tettek más vállalkozásoknak a titkos kartellban való részvételre kényszerítésére.

17. cikk

A bírság csökkentése

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok olyan engedékenységi programokat vezessenek be, amelyek lehetővé teszik számukra az olyan vállalkozásokra kiszabott bírság csökkentését, amelyek nem teljesítik a bírság alóli mentességhez szükséges feltételeket.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a bírság csökkentésére csak akkor kerüljön sor, ha teljesülnek az 18. cikkben meghatározott feltételek, a kérelmező felfedi a titkos kartellban való részvételét, és olyan, az állítólagos titkos kartellra vonatkozó bizonyítékokat bocsát a nemzeti versenyhatóság rendelkezésére, amelyek – a kérelem benyújtásának időpontjában már a nemzeti versenyhatóság rendelkezésére álló

bizonyítékokhoz képest – jelentős hozzáadott értéket képviselnek az EUMSZ 101. cikke vagy a nemzeti jog megfelelő rendelkezése megsértésének bizonyítása céljából.

- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságoknak lehetőségük legyen a bírság további csökkentésére, amennyiben a kérelmező olyan bizonyítékokat terjeszt elő, amelyeket a nemzeti versenyhatóság – a további megerősítés szükségessége nélkül – olyan további tények alátámasztására használ fel, amelyek a bírságok összegének növekedéséhez vezetnek azon bírságokhoz képest, amelyeket a titkos kartell résztvevőivel szemben egyébként megállapítottak volna. A kérelmezőre vonatkozó bírság csökkentésének arányban kell állnia a bírságok összegének említett növekedésével.

18. cikk

Az engedékenységek általános feltételei

A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezőnek az alábbi feltételeket kell teljesítenie ahhoz, hogy jogosulttá váljon az engedékenységre:

- a) az állítólagos titkos kartellban való részvételét az engedékenységek iránti kérelem benyújtását követően azonnal megszüntette, kivéve azt a tevékenységet, amely az illetékes nemzeti versenyhatóság véleménye szerint a vizsgálat integritásának megőrzéséhez ésszerűen szükséges;
- b) a kérelem benyújtásának időpontjától kezdve őszintén, teljes mértékben, folyamatosan és gyorsan együttműködik a nemzeti versenyhatósággal mindaddig, amíg a hatóság az eljárást az összes érintett féllel szemben határozat elfogadásával vagy egyéb módon le nem zárta. Ez a következőket foglalja magában:
 - i. haladéktalanul ellátja a nemzeti versenyhatóságot az állítólagos titkos kartellal kapcsolatos minden lényeges információval és bizonyítékkal, amely a birtokába kerül vagy számára hozzáférhető;
 - ii. továbbra is a nemzeti versenyhatóság rendelkezésére áll bármely olyan kérdés megválaszolása céljából, amely hozzájárulhat a tényállás megállapításához;
 - iii. biztosítja a jelenlegi (és amennyire lehetséges, a korábbi) alkalmazottak és igazgatók rendelkezésre állását a nemzeti versenyhatósággal történő megbeszélések céljára;
 - iv. tartózkodik a vonatkozó információk vagy bizonyítékok megsemmisítésétől, meghamisításától vagy elrejtésétől; valamint
 - v. eltérő megállapodás hiányában nem hozza nyilvánosságra kérelmének tényét vagy annak tartalmát azt megelőzően, hogy a nemzeti versenyhatóság közölte volna kifogásait az eljárásban; valamint
- c) a nemzeti versenyhatósághoz történő kérelembenyújtás fontolóra vételének időpontjáig nem tette meg a következőket:
 - i. nem semmisítette és nem hamisította meg, továbbá nem rejtette el az állítólagos kartellra vonatkozó bizonyítékokat; és
 - ii. nem hozta nyilvánosságra a fontolóra vett kérelmezés tényét vagy a kérelem tartalmát, kivéve, ha ezt más versenyhatóságok felé tette meg.

19. cikk

Az engedékenység iránti kérelem formája

A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők az engedékenység iránti kérelmet benyújthatják írásban, és hogy a nemzeti versenyhatóságok rendelkeznek olyan rendszerrel, amely lehetővé teszi számukra, hogy az engedékenységi nyilatkozatokat szóban vagy más olyan formában is elfogadhassák, amely nem eredményezi a kérelmező birtokában, megőrzése vagy ellenőrzése alatt lévő dokumentumok, információk vagy egyéb anyagok előállítását.

20. cikk

A hivatalos mentességi kérelemre kiadott marker

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy az a vállalkozás, amely mentesség iránti kérelmet tervez benyújtani, először markert igényelhet a nemzeti versenyhatóságnál. A marker a kérelmezőnek a bírságelengedésért folyamodó vállalkozások rangsorában elfoglalt helyzetét jelző visszaigazolás, amelyet a nemzeti versenyhatóság meghatározott időszakra eseti alapon biztosít. Ez lehetővé teszi a kérelmező számára, hogy összegyűjthesse a mentességi kérelem benyújtásához előírt, releváns ellenőrzési bizonyítékokra vonatkozó követelmények teljesítéséhez szükséges információkat és bizonyítékokat.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a marker kiadása a nemzeti versenyhatóságok mérlegelési jogkörébe tartozik.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a kérelmező az adott időszakon belül kiegészíti kérelmét, a rendelkezésre bocsátott információkat és bizonyítékokat úgy tekintik, mint amelyeket a marker kiadásának időpontjában nyújtottak be.

21. cikk

Nem végleges előzetes kérelmek

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy azon kérelmezők, akik egy feltételezett titkos kartellal kapcsolatban marker iránti kérelem vagy teljes kérelem benyújtása révén engedékenységért folyamodtak a Bizottsághoz, ugyanazon kartellal kapcsolatban nem végleges előzetes kérelmet nyújthassanak be a kérelmező által az ügy kezelésére megfelelőnek ítélt nemzeti versenyhatósághoz.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok befogadják a nem végleges előzetes kérelmeket, amennyiben azokat a 19. cikkben meghatározott valamelyik formában nyújtják be, és amennyiben azok az érintett termékek, földrajzi terület és időtartam vonatkozásában megegyeznek a Bizottsághoz benyújtott engedékenység iránti kérelemmel, valamint tartalmazzák a következő információk rövid ismertetését, amennyiben ezek a benyújtás időpontjában a kérelmező előtt ismertek:
 - a) a kérelmező neve és címe;
 - b) a feltételezett titkos kartell többi résztvevője;
 - c) az érintett termék vagy termékek;

- d) az érintett terület vagy területek;
 - e) az időtartam;
 - f) a feltételezett kartell jellege;
 - g) az a tagállam vagy azok a tagállamok, ahol a bizonyíték valószínűleg fellelhető; és
 - h) a kérelmezőnek az állítólagos titkos kartellhoz kapcsolódó egyéb, múltbeli vagy esetleges jövőbeli engedékenységre vonatkozó információk.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok tartózkodnak attól, hogy a kérelmezőtől a nem végleges előzetes kérelemben szereplő állítólagos jogsértéssel kapcsolatban a (2) bekezdésben meghatározott információkon felül további információkat kérjenek azt megelőzően, hogy felszólítják a kérelmezőt a (6) bekezdés szerinti teljes körű kérelem benyújtására.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy azok a nemzeti versenyhatóságok, amelyekhez egy nem végleges előzetes kérelem beérkezik, az átvétel dátumát és időpontját tartalmazó elismervényt adnak ki a kérelmező részére.
- (5) A tagállamok biztosítják, hogy azok a nemzeti versenyhatóságok, amelyekhez egy nem végleges előzetes kérelem beérkezik, az átvétel időpontjában ellenőrzik, hogy ugyanazon állítólagos titkos kartellal kapcsolatban kaptak-e már korábban nem végleges előzetes kérelmet vagy teljes körű kérelmet, és erről tájékoztatják a kérelmezőt.
- (6) A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők lehetőséget kapnak arra, hogy az (1) bekezdésben említett nem végleges előzetes kérelmeket pontosító teljes körű engedékenységre vonatkozó kérelmeket nyújtsanak be az érintett nemzeti versenyhatóságokhoz azt követően, hogy a Bizottság tájékoztatta e hatóságokat arról, hogy az ügyben sem részben sem egészben nem kíván eljárni. A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok hatáskörébe tartozik azon észszerű határidő meghatározása, ameddig a kérelmezőnek a megfelelő bizonyítékokat és információkat tartalmazó teljes körű kérelmet be kell nyújtania.
- (7) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a kérelmező a nemzeti versenyhatóság által meghatározott határidőn belül benyújtja a (6) bekezdés szerinti teljes körű kérelmet, akkor az abban foglalt információkat úgy kell tekinteni, mint amelyeket a nem végleges előzetes kérelem előterjesztésének napján és időpontjában nyújtottak be. Amennyiben a kérelmező a nem végleges előzetes kérelmet az engedékenységre vonatkozó kérelem Bizottsághoz történő benyújtását követő 5 munkanapon belül nyújtotta be, úgy kell tekinteni, hogy a nem végleges előzetes kérelmet a Bizottsághoz benyújtott engedékenységre vonatkozó kérelem előterjesztésének napján és időpontjában nyújtották be.

22. cikk

Az engedékenységi programok és a természetes személyekkel szembeni szankciók kölcsönhatása

A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmek tárgyát képező titkos kartellban való részvételük tekintetében a bírság alóli mentességért a versenyhatóságokhoz folyamodó kérelmezők

jelenlegi és volt alkalmazottai és igazgatói védelmet élveznek a büntetőjogi és közigazgatási szankciók alól, valamint a kérelem által érintett titkos kartellban való részvételük miatt nem büntetőjogi bírósági eljárásban kiszabott szankciók alól, amennyiben ezek az alkalmazottak és igazgatók aktívan együttműködnek az érintett versenyhatósággal, és a mentesség iránti kérelem megelőzi a büntetőeljárás kezdetét.

VII. FEJEZET

KÖLCSÖNÖS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

23. cikk

A nemzeti versenyhatóságok közötti együttműködés

Amikor a nemzeti közigazgatási versenyhatóságok más nemzeti versenyhatóságok nevében és költségére vizsgálatot végeznek az 1/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikke alapján, a tagállamok biztosítják, hogy a megkereső nemzeti versenyhatóság által felhatalmazott tisztviselők és egyéb kísérő személyek a 6. és 7. cikkben meghatározott hatáskörök érvényesítése révén részt vehetnek a vizsgálatban, és a megkeresett nemzeti versenyhatóságot aktívan segíthetik a helyszíni vizsgálat során.

24. cikk

Az előzetes kifogásokról és a határozatokról szóló értesítések

- (1) A megkereső tagállam nemzeti versenyhatósága által az adott tagállamban hatályban lévő előírásokkal összhangban küldött bármely egyéb értesítés sérelme nélkül a tagállamok biztosítják, hogy a megkereső hatóság kérésére a megkeresett hatóság a megkereső hatóság nevében értesíti a címzettet az EUMSZ 101. és 102. cikkének állítólagos megsértésére vonatkozó előzetes kifogásokról és az e cikkeket alkalmazó határozatokról, valamint a bírságokat vagy kényszerítő bírságokat megállapító határozatok végrehajtására vonatkozó dokumentumokról.
- (2) A megkeresett hatóság biztosítja, hogy az ilyen értesítésre a megkeresett tagállamban az adott tagállam hatályos törvényeinek, rendeleteinek és közigazgatási gyakorlatainak megfelelően kerüljön sor.

25. cikk

Bírságokat vagy kényszerítő bírságokat megállapító határozatok végrehajtására irányuló megkeresések

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a megkereső hatóság kérésére a megkeresett hatóság végrehajtja a megkereső hatóság által a 12. és a 15. cikkel összhangban elfogadott, bírságokat vagy kényszerítő bírságokat megállapító határozatokat. Ez csak abban az esetben alkalmazandó, ha:
 - a) az a vállalkozás, amellyel szemben a bírság vagy kényszerítő bírság végrehajtható, nem rendelkezik a megkereső hatóság tagállamában jogi jelenléttel; vagy

- b) nyilvánvaló, hogy az a vállalkozás, amellyel szemben a bíróság vagy kényszerítő bíróság végrehajtható, nem rendelkezik elegendő vagyonnal a megkereső hatóság tagállamában.
- (2) A megkeresett hatóság gondoskodik arról, hogy a végrehajtásra a megkeresett tagállamban az adott tagállamban hatályban lévő törvényeknek, rendeleteknek és közigazgatási gyakorlatnak megfelelően kerüljön sor.
- (3) A megkereső hatóság csak akkor nyújthat be végrehajtásra irányuló kérelmet, ha a végrehajtást a megkereső tagállamban engedélyező határozat végleges, és a továbbiakban nem lehet ellene a szokásos módon fellebbezést benyújtani.
- (4) Az elévülési időt érintő kérdésekre vonatkozóan a megkereső tagállamban hatályos jogszabályok az irányadók.
- (5) A megkeresett hatóság nem köteles az (1) bekezdés szerinti határozatok végrehajtására, amennyiben ez nyilvánvalóan ellentétes lenne a végrehajtó tagállam közrendjével.

26. cikk

Az értesítésekre és a bíróságokat vagy kényszerítő bíróságokat megállapító határozatok végrehajtására vonatkozó kérelmekkel kapcsolatos viták

- (1) Az értesítés tárgyát képező intézkedés jogszerűségével vagy a megkereső hatóság által hozott, a 12. és a 15. cikk szerinti bíróságokat vagy kényszerítő bíróságokat megállapító határozatok jogszerűségével kapcsolatos viták a megkereső tagállam illetékes szerveinek illetékességi körébe és az adott állam nemzeti szabályainak hatálya alá tartoznak.
- (2) A megkeresett tagállamban hozott végrehajtási intézkedésekkel vagy a megkeresett hatóság által tett értesítés érvényességével kapcsolatos viták a megkeresett tagállam illetékes szerveinek illetékességi körébe és az adott állam hatályos előírásainak hatálya alá tartoznak.

VIII. FEJEZET

ELÉVÜLÉSI IDŐK

27. cikk

A szankciók megállapítására vonatkozó elévülési idők felfüggesztése

- (1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok által a 12. és a 15. cikk alapján megállapított bíróságok vagy időszakos kényszerítő bíróságok kivetésére vonatkozó elévülési időket felfüggesztik a többi tagállam nemzeti versenyhatósága vagy a Bizottság előtt ugyanazon megállapodás, vállalkozások társulása által hozott döntés vagy összehangolt magatartás révén elkövetett jogsértés tekintetében folytatott eljárások időtartamára. A felfüggesztés az első hivatalos vizsgálati intézkedésről szóló, az eljárás hatálya alá tartozó vállalkozás részére kiküldött értesítéstől kezdődik, és azon a napon ér véget, amikor az érintett hatóság lezárta az eljárást, és erről tájékoztatta a vállalkozást. E felfüggesztő időszak időtartama nem érinti a nemzeti jogban előírt abszolút elévülési időt.

- (2) A bíróságok vagy kényszerítő bíróságok megállapítására vonatkozó elévülés mindaddig nyugszik, amíg a versenyhatóság határozata a felülvizsgálati bíróság előtt folyamatban lévő eljárást tárgyat képezi.

IX. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

28. cikk

A nemzeti közigazgatási versenyhatóságok szerepe a nemzeti bíróságok előtt

- (1) Azok a tagállamok, amelyek az EUMSZ 101. vagy 102. cikkének megsértésével kapcsolatos ügyek kivizsgálására illetékességgel rendelkező nemzeti közigazgatási versenyhatóságot, valamint a jogsértést megállapító és/vagy bíróságot megállapító határozat elfogadására illetékességgel rendelkező nemzeti igazságügyi versenyhatóságot is kijelölnek, biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóság keresetét közvetlenül benyújthatja a nemzeti igazságügyi versenyhatóságnál.
- (2) Amennyiben a nemzeti bíróságok járnak el az EUMSZ 101. vagy 102. cikkét alkalmazó nemzeti versenyhatóságok végrehajtási határozatai ellen indított eljárásokban, a tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti közigazgatási versenyhatóságoknak korlátozások nélkül részt vehessen az eljárásban ügyészként vagy alperesként, és az eljárásban részt vevő ilyen közjogi felekkel azonos jogok illessék meg őket.

29. cikk

Az információk felhasználására vonatkozó korlátozások

- (1) Az ezen irányelvben említett rendelkezések alapján összegyűjtött információk csak beszerzésük céljára használhatók fel. Az információk nem használhatók fel bizonyítékként a természetes személyekkel szembeni szankciók megállapításának céljára.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy az engedékenységi nyilatkozatokhoz vagy az egyezségi beadványokhoz csak a védelemhez való jognak a nemzeti versenyhatóság előtti eljárásban való gyakorlása céljából biztosítsanak hozzáférést. A tagállamok biztosítják, hogy az ilyen engedékenységi nyilatkozatokból és egyezségi beadványokból származó információkat az a fél, amely számára engedélyezik az iratbetekintést, csak abban az esetben használhassa, ha az a tagállamok bíróságai előtt folyamatban lévő eljárásokban a védelemhez való jogának gyakorlásához szükséges olyan esetekben, amelyek közvetlenül kapcsolódnak ahhoz az esethez, amelyben biztosították a betekintést, és amelyek a következőket érintik:
- a nemzeti versenyhatóság által a kartell résztvevőivel szemben egyetemlegesen megállapított bírság összegének a kartell résztvevői közötti elosztása; vagy
 - azon határozat felülvizsgálata, amellyel a nemzeti versenyhatóság az EUMSZ 101. cikkének vagy a nemzeti versenyjogi rendelkezéseknek a megsértését állapította meg.

- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóság előtt folyó eljárások során szerzett következő típusú információkat ne használják fel a nemzeti bíróságok előtt folyó eljárásokban mindaddig, amíg a nemzeti versenyhatóság a 9. vagy 11. cikkben említett határozat elfogadásával, vagy egyéb módon le nem zárja az eljárást a vizsgálat alatt álló felekkel szemben:
- olyan információ, amelyet más természetes vagy jogi személyek kifejezetten a nemzeti versenyhatóság eljárásához készítettek; és
 - a nemzeti versenyhatóság által a saját eljárása során összeállított és a feleknek megküldött információk.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy az engedékenységi nyilatkozatoknak a nemzeti versenyhatóságok közötti cseréjére az 1/2003/EK rendelet 12. cikke alapján kizárólag akkor kerüljön sor, ha:
- a kérelmező hozzájárul; vagy
 - a továbbító hatóság mellett az átvevő hatóság is kapott ugyanazon kérelmezőtől egy ugyanazon jogsértéssel kapcsolatos engedékenység iránti kérelmet, feltéve, hogy az információ továbbításának időpontjában a kérelmezőnek nem áll módjában az általa az átvevő hatósághoz benyújtott információk visszavonása; vagy
 - ha az átvevő hatóság írott kötelezettségvállalást állít ki arról, hogy sem a részére biztosított információt, sem a továbbításnak a továbbító hatóság által megjelölt dátumát és idejét követően megszerzett bármely egyéb információt nem használ fel ahhoz, hogy akár ő maga, akár bármely más olyan hatóság, amelyhez ezt az információt a későbbiekben eljuttatják, szankciókat alkalmazzon a kérelmezővel szemben, illetve bármely más olyan jogi vagy természetes személlyel szemben – ideértve e személyek alkalmazottait vagy volt alkalmazottait –, akinek a továbbító hatóság azért ajánlott fel kedvezményes bánásmódot, mert a kérelmező annak engedékenységi programja keretében kérelmet nyújtott be;
- és feltéve, hogy az átvevő nemzeti versenyhatóság által biztosított, a közzététel elleni védelem egyenértékű a továbbító nemzeti versenyhatóság által biztosított védelemmel.
- (5) Amennyiben egy versenyhatóság a kérelmező beleegyezése nélkül továbbítja a kérelmező által az 1/2003/EK rendelet 12. cikke alapján önként rendelkezésre bocsátott információkat, a tagállamok biztosítják, hogy az átvevő nemzeti versenyhatóságoknak lehetőségében áll a (4) bekezdés c) pontjában meghatározott kötelezettségvállalás rendelkezésre bocsátása.
- (6) A (2)–(5) bekezdés attól függetlenül alkalmazandó, hogy az engedékenységi nyilatkozatot milyen formában nyújtják be a 19. cikknek megfelelően.

30. cikk

A bizonyítékok elfogadhatósága a nemzeti versenyhatóságok részéről

A tagállamok biztosítják, hogy a dokumentumok, szóbeli nyilatkozatok, kép- vagy hangfelvételek és bármely egyéb, információt tartalmazó tárgy a nemzeti versenyhatóság részéről elfogadható bizonyítéknak minősül, függetlenül az információt tároló adathordozó típusától.

31. cikk

Az Európai Versenyhatóságok Információs Rendszerének költségei

Az Európai Versenyhatóságok Információs Rendszerének karbantartásával és fejlesztésével, valamint az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli együttműködéssel kapcsolatban a Bizottságnál felmerülő költségeket a rendelkezésre álló előirányzatok erejéig az Unió általános költségvetése viseli.

X. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

32. cikk

Átültetés a nemzeti jogba

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb [kétéves átültetési időszak]-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

A tagállamok által elfogadott rendelkezéseknek hivatkozniuk kell erre az irányelvre, vagy hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozással együtt kell megjelenniük. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

33. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

34. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

(1) A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

- 1.1. A javaslat/kezdeményezés címe
- 1.2. A tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett szakpolitikai terület(ek)
- 1.3. A javaslat/kezdeményezés típusa
- 1.4. Célkitűzés(ek)
- 1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása
- 1.6. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama
- 1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)

(2) IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

- 2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések
- 2.2. Irányítási és kontrollrendszer
- 2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

(3) A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

- 3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?
- 3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás
 - 3.2.1. *A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése*
 - 3.2.2. *Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.3. *Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás*
 - 3.2.4. *A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztetetheőség*
 - 3.2.5. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*
- 3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményszerzés címe

Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a tagállami versenyhatóságok helyzetének a hatékonyabb jogalkalmazás és a belső piac megfelelő működésének biztosítása céljából történő megerősítéséről.

1.2. A tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett szakpolitikai terület(ek)¹

Szakpolitikai terület: 03. cím – Versenypolitika.

Tevékenységek: 03 02. alcím – Szakpolitikai koordináció, Európai Versenyhatóságok Hálózata és nemzetközi együttműködés.

03 05. alcím – Kartellek, trösztellenes tevékenység és liberalizáció.

1.3. A javaslat/kezdeményszerzés típusa

A javaslat/kezdeményszerzés **új intézkedésre** irányul.

1.4. Célkitűzés(ek)

1.4.1. A javaslat/kezdeményszerzés által érintett többéves bizottsági stratégiai célkitűzés(ek)

A. Általános célkitűzés: Új lendület a foglalkoztatásnak, a növekedésnek és a beruházásoknak

1.4.2. Konkrét célkitűzés(ek) és a tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett tevékenység(ek)

2. sz. konkrét célkitűzés: Az uniós versenyjog hatékony és következetes alkalmazása a nemzeti versenyhatóságok és a nemzeti bíróságok által.

A tevékenységalapú irányítás / tevékenységalapú költségvetés-tervezés keretébe tartozó érintett tevékenység(ek): 03 02. alcím – Szakpolitikai koordináció, Európai Versenyhatóságok Hálózata és nemzetközi együttműködés és 03 05. alcím – Kartellek, trösztellenes tevékenység és liberalizáció.

1.4.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

1.4.4. A kezdeményszerzés fő hatása a nemzeti versenyhatóságokat, a vállalkozásokat és fogyasztókat érinti majd az indokolás 2. szakaszában kifejtettek szerint. Eredmény- és hatásmutatók

Az alábbi táblázat bemutatja az eredmények és a hatások mérésére használható lehetséges mutatókat.

Célkitűzések	Alapmutatók
Annak biztosítása, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóság hatékony vizsgálati és döntéshozatali	Jogalkotási intézkedések 1. Alapvető vizsgálati és döntéshozatali eszközök rendelkezésre állása nemzeti

¹ Tevékenységalapú irányítás: ABM (Activity Based Management), tevékenységalapú költségvetés-tervezés: ABB (Activity Based Budgeting).

<p>eszközökkel rendelkezzen.</p>	<p>versenyhatóságokként.</p> <p>2. Kulcsfontosságú eljárási garanciák rendelkezésre állása nemzeti versenyhatóságokként.</p> <p>3. Új vizsgálati eszközök használata nemzeti versenyhatóságokként.</p> <p>4. Végrehajtási határozatok száma határozattípusonként (pl. tilalmak, kötelezettségvállalások, ideiglenes intézkedések).</p> <p>Puha fellépés:</p> <p>1. Az ajánlott, adott esetben az Európai Versenyhatóságok Hálózata által jóváhagyott gyakorlatok/iránymutatások alkalmazása a nemzeti versenyhatóságok által.</p>
<p>Annak biztosítása, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóságnak lehetősége legyen hatékony bíróságok megállapítására.</p>	<p>Jogalkotási intézkedések:</p> <p>1. Azokban a tagállamokban, amelyekben jelenleg büntetőeljárások során állapítanak meg bíróságokat a vállalkozásokkal szemben:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bíróságok megállapítása közigazgatási eljárások/nem büntetőjogi bírósági eljárások keretében. – Annak biztosítása, hogy a nemzeti versenyhatóságoknak lehetőségük legyen az ügyek bíróság elé terjesztésére/bíróság előtti megvédésére. – A bíróságok száma az ügyek számához viszonyítva a megelőző időszakhoz képest, amikor a bíróságokat elsősorban büntetőeljárás keretében állapították meg. <p>2. Az előírt törvényes maximum alkalmazása az egyes nemzeti versenyhatóságok által megállapított bíróságok összegére vonatkozóan.</p> <p>3. A bíróságok mértékének változása az irányelv hatálybalépése előtti helyzethez képest.</p> <p>4. A megállapított bíróságok teljes összege.</p> <p>5. A vállalkozás fogalmának alkalmazása/nem alkalmazása az anyavállalatokra, valamint a vállalkozások jogutódaira és gazdasági utódaira vonatkozó bíróság megállapítása céljából.</p> <p>Puha fellépés:</p> <p>1. Az ajánlott, adott esetben az Európai Versenyhatóságok Hálózata által jóváhagyott</p>

	gyakorlatok/iránymutatások alkalmazása a nemzeti versenyhatóságok által.
Annak biztosítása, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóság rendelkezzen jól megtervezett engedékenységi programmal, amely megkönnyíti az engedékenység iránti kérelem több joghatóságban való benyújtását is.	<p>Jogalkotási intézkedések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azon hatékony garanciák rendelkezésre állása nemzeti versenyhatóságokként, amelyekkel az engedékenységi kérelmezők biztosíthatják helyüket az engedékenységi sorrendben. 2. Az engedékenységi kérelmezők alkalmazottainak a szankciók alóli védelmét célzó szabályok rendelkezésre állása nemzeti versenyhatóságokként. 3. Az engedékenység iránti kérelmek száma nemzeti versenyhatóságokként. <p>Puha fellépés:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az ajánlott, adott esetben az Európai Versenyhatóságok Hálózata által jóváhagyott gyakorlatok/iránymutatások alkalmazása a nemzeti versenyhatóságok által.
Annak biztosítása, hogy a nemzeti versenyhatóságok megfelelő forrásokkal rendelkezzenek, és egymástól függetlenül érvényesíteni tudják az uniós versenyszabályokat.	<p>Jogalkotási intézkedések:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Azon szabályok rendelkezésre állása nemzeti versenyhatóságokként, amelyek biztosítják, hogy a nemzeti versenyhatóságok ne kapjanak utasításokat állami vagy magánszervezetektől. 2. Annak felmérése, hogy történtek-e kísérletek a nemzeti versenyhatóságok függetlenségének aláásására. 3. Annak felmérése, hogy a nemzeti versenyhatóságok megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokkal rendelkeznek-e feladataik ellátásához, beleértve a személyzet és a költségvetés szintjének alakulását és összehasonlítását.
A nemzeti versenyhatóságok járulékos költségei.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A megerősített hatáskörökből eredő járulékos költségek (képzés stb.). 2. A nemzeti versenyhatóságok trösztellenes tevékenységének költsége (a költségek a megállapított bírságok összegéhez viszonyítva).

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek)

E jogalkotási kezdeményezés fő célja annak biztosítása, hogy az 1/2003/EK rendelettel életbe léptetett uniós versenyszabályok végrehajtásának decentralizált rendszerében rejlő lehetőségek teljes mértékben megvalósuljanak azáltal, hogy a nemzeti versenyhatóságok

felhatalmazást kapnak a hatékonyabb jogalkalmazásra. Ez fokozni fogja az uniós versenyszabályok hatékony érvényesítését, és megszilárdítja az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködést.

Ehhez a következő egyedi célkitűzések megvalósítása szükséges:

1. annak biztosítása, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóság hatékony vizsgálati és döntéshozatali eszközökkel rendelkezzen;
2. annak biztosítása, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóságnak lehetőségében álljon a hatékony és visszatartó bírságok megállapítása;
3. annak biztosítása, hogy valamennyi nemzeti versenyhatóság rendelkezzen jól megtervezett engedékenységi programmal, amely megkönnyíti az engedékenység iránti kérelem több joghatóságban való benyújtását is; és
4. annak biztosítása, hogy a nemzeti versenyhatóságok megfelelő forrásokkal rendelkezzenek, és egymástól függetlenül érvényesíteni tudják az uniós versenyszabályokat.

1.5.2. Az uniós részvételtől adódó többlettérték

Számos ok indokolja az EU részvételét az 1.5.1. szakaszban leírt célkitűzések elérésében és az uniós versenyszabályok érvényesítésének decentralizált rendszere nyújtotta lehetőségek maradéktalan kihasználásában, amint azt az indokolás 2. szakasza is kifejti.

1.5.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

Az 1/2003/EK rendelet felhatalmazta a nemzeti versenyhatóságokat az uniós versenyszabályok alkalmazására. Ennek eredményeként az uniós versenyszabályok alkalmazása ma olyan mértékű, amelyre a Bizottság egyedül nem lenne képes. 2004 óta a Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok több mint 1 000 végrehajtási határozatot hoztak; ezek 85 %-át a nemzeti versenyhatóságok fogadták el. A jogalkotási javaslat az Európai Versenyhatóságok Hálózatának keretében 2004 óta gyűjtött végrehajtási tapasztalatokon és egyéb tényeken alapul.

1.5.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

A jogalkotási javaslat összeegyeztethető az 1/2003/EK rendelettel, és szoros szinergiákat fog létrehozni azáltal, hogy lehetővé teszi a nemzeti versenyhatóságok számára lehetőségeik teljes mértékű kiaknázását az uniós versenyszabályok végrehajtásának az e rendeletben meghatározott decentralizált rendszerében.

1.6. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

A javaslat/kezdeményezés **határozatlan időtartamra vonatkozik**

1.7. Tervezett irányítási módszer(ek)²

A Bizottság és szervezeti egységei által végzett **közvetlen irányítás**.

² Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján: http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Az előirányzatok célja a vonatkozó titoktartási és adatbiztonsági előírásoknak megfelelő központi információs rendszer (Európai Versenyhatóságok Információs Rendszere) fenntartása, fejlesztése, tárhelyszolgáltatása, működtetése és támogatása. Az előirányzatok különböző eszközök révén biztosítják a nemzeti versenyhatóságok és a Bizottság közötti szoros együttműködést az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belül. A főigazgatóság jelentéstételi szabályai alkalmazandók.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer

2.2.1. Felismert kockázat(ok)

Az informatikai rendszerek tekintetében annak kockázata, hogy az informatikai rendszerek nem alkalmasak az Európai Versenyhatóságok Hálózata működésének hatékony támogatására.

2.2.2. A működő belső kontrollrendszerrel kapcsolatos információk

IT: Hatékony informatikai irányítási folyamatok, amelyek aktívan bevonják a rendszerek felhasználóit.

Kiadások: A belső ellenőrzési eljárások arra irányulnak, hogy biztosítsák az alapul szolgáló tranzakciók jogszerűségéhez és szabályszerűségéhez kapcsolódó kockázatok megfelelő kezelését, valamint a kifizetések jellegét. Ezen túlmenően az ellenőrzési rendszer különböző építőelemekből áll, mint például a felső vezetésnek történő jelentéstétel, a központi pénzügyi csoport által végrehajtott előzetes ellenőrzés, a beszerzésekkel és szerződésekkel foglalkozó belső tanácsadó bizottság, utólagos ellenőrzések, valamint a Belső Ellenőrzési Szolgálat és az Európai Számvevőszék által végzett ellenőrzések.

2.2.3. Az ellenőrzések költsége és haszna, a várt hibaaarány értékelése

Kiadások: Az ellenőrzések költségei a becslések szerint a teljes kiadások kevesebb mint 3 %-át teszik ki. A nem pénzügyi jellegű ellenőrzések előnyei a következőket foglalják magukban: jobb ár-érték arány, visszatartó erő, hatékonyságnövelés, a rendszer fejlesztése és a szabályozási rendelkezéseknek való megfelelés.

A kockázatot hatékonyan csökkentik a bevezetett ellenőrzések, és a hibakockázat szintje a becslések szerint kevesebb mint 2 %.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

A csalási kockázatot specifikus ellenőrzések csökkentik. A nagyobb csalási kockázattal járó tevékenységeket és műveleteket alaposabb nyomon követésnek és ellenőrzésnek vetik alá. A fent említett ellenőrzési rendszer és a közvetlen irányítás alá tartozó kiadások jellege lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a csalás valószínűsége alacsony.

Összhangban pénzügyi folyamatainkkal, valamennyi ügyletet első szintű előzetes ellenőrzésnek vetjük alá. Ezen belül az operatív és pénzügyi folyamatok ellenőrzésére egyaránt sor kerül; az operatív folyamatok kezdeményezését és ellenőrzését az operatív igazgatóság, míg a pénzügyi folyamatok kezdeményezését és ellenőrzését az COMP R2 egység pénzügyi munkacsoportja végzi.

A csalási kockázatot a kockázatkezelési eljárás keretében évente értékeli.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret mely fejezetét/fejezeteit és a költségvetés mely kiadási tételét/tételeit érintik a kiadások?

Jelenlegi költségvetési tételek

2016-ban az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működését támogató információs rendszereket az ABCDE fellépés keretében az ISA2 programból finanszírozták. Az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működésével kapcsolatban felmerült egyéb költségeket az igazgatási kiadásokból finanszírozzák. Ugyanez alkalmazandó a 2017–2020 közötti időszakban. A javaslat 2020 utáni költségvetési hatásának módozatai a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslatok, valamint a többéves pénzügyi keretről szóló 2020 utáni tárgyalások kimenetelének függvényében alakulnak majd.

A többéves pénzügyi keret fejezetei és a költségvetési tételek sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel		Típus kiadások:		Hozzájárulás	
	1a. fejezet	diff./nem diff. ³	EFTA-országoktól ⁴	tagjelölt országoktól ⁵	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
	26.03.01.00	DIFF.	IGEN	IGEN	NEM	NEM

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel		Típus kiadások:		Hozzájárulás	
	5. fejezet	diff./nem diff.	EFTA-országoktól	tagjelölt országoktól	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet 21. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében
	03.01.02.11	NEM DIFF.	NEM	NEM	NEM	NEM

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

A többéves pénzügyi keret fejezete	Szám 1a.	„Versenyképesség a növekedésért és a foglalkoztatásért”
------------------------------------	----------	---

millió EUR (három tizedesjegyre)

FŐIGAZGATÓSÁG: COMP			2018. év	2019. év	2020. év	További évek (kifizetési előirányzatok)	ÖSSZESEN
•Operatív előirányzatok							

³ Diff. = Differenciált előirányzatok / Nem diff. = Nem differenciált előirányzatok.

⁴ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁵ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelölt országok.

Költségvetési tétel 26 03 01 00 ⁶	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1)	1,000	1,000	1,000		3,000
	Kifizetési előirányzatok	(2)	0,700	0,900	1,000	0,400	3,000
Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási előirányzatok ⁷							
A VERSENYPOLITIKAI FŐIGAZGATÓSÁGHÓZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=1+1a+3	1,000	1,000	1,000		3,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+2a+3	0,700	0,900	1,000	0,400	2,600
•Operatív előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)	1,000	1,000	1,000		3,000
	Kifizetési előirányzatok	(5)	0,700	0,900	1,000		3,000
•Bizonyos egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási előirányzatok ÖSSZESEN			(6)	0	0	0	0
A többéves pénzügyi keret 1a. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	=4+ 6	1,000	1,000	1,000		3,000
	Kifizetési előirányzatok	=5+ 6	0,700	0,900	1,000	0,400	3,000

A többéves pénzügyi keret fejezete	5.	„Igazgatási kiadások”
---	-----------	-----------------------

millió EUR (három tizedesjegyig)

	N.	N+1.	N+2.	További	ÖSSZESEN
--	----	------	------	---------	----------

⁶ Ezek az összegek tájékoztató jellegűek, az éves költségvetési eljárás, valamint és az ISA2 program éves munkaprogramjában meghatározott prioritások fenntartása mellett.

⁷ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

		év	év	év	évek (kifizetési előirányzato k)	
FŐIGAZGATÓSÁG: COMP						
•Humánerőforrás		0,759	0,759	0,759		2,277
•Egyéb igazgatási kiadások		0,500	0,550	0,550		1,600
VERSENPOLITIKAI FŐIGAZGATÓSÁG ÖSSZESEN	Előirányzatok	1,259	1,309	1,309		3,877
A többéves pénzügyi keret 5. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	1,259	1,309	1,309		3,877

millió EUR (három tizedesjegyig)

		N. év ⁸	N+1. év	N+2. év	További évek (ifizetési előirányzato k)	ÖSSZESEN*
A többéves pénzügyi keret 1–5. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási előirányzatok	2,259	2,309	2,309		6,877
	Kifizetési előirányzatok	1,959	2,209	2,309	0,400	6,877

3.2.2. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás

A javaslat/kezdemenyezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

A Versenypolitikai Főigazgatóságnak nem áll módjában kimerítő listát adni a pénzügyi beavatkozás révén elérendő eredményekről, az e szakaszban meghatározandó átlagos költségekről és számokról, mivel ez egy új kezdeményezés, és nem áll rendelkezésre korábbi statisztikai adat.

Az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés megerősítése és a célok optimális elérése érdekében többek között a következő kiadásokat tervezzük:

- Az Európai Versenyhatóságok Hálózatán belüli szoros együttműködés alátámasztása érdekében a Bizottságnak a vonatkozó titoktartási és adatbiztonsági előírásoknak megfelelően központi információs rendszert (Európai Versenyhatóságok Információs Rendszere) kell fenntartania, fejlesztenie,

⁸ Az N. év a javaslat/kezdemenyezés végrehajtásának első éve.

működtetnie és támogatnia, illetve tárhelyet kell szolgáltatnia a rendszer számára. Az Európai Versenyhatóságok Hálózata a hatékony és eredményes működés érdekében az interoperabilitáson alapul,

- az Európai Versenyhatóságok Hálózatának működésével kapcsolatban felmerült egyéb költségek, például:
 - az ülések megszervezésével kapcsolatos költségek,
 - képzések szervezése a nemzeti versenyhatóságok számára,
 - nyomtatott, valamennyi nyelvre lefordított anyagok,
 - ajánlott gyakorlatok/iránymutatások kiadása valamennyi nyelvre lefordítva,
 - nyomkövetési felmérések/tanulmányok/értékelések.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás

3.2.3.1. Összegzés

A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után további igazgatási előirányzatok felhasználását.

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal. Ugyanez vonatkozik az egyéb igazgatási kiadások fedezéséhez szükséges előirányzatokra is.

3.2.3.2. Becsült humánerőforrás-szükségletek

A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

	N. év	N+1. év	N+2. év	N+3. év	Határozatlan időtartam (vö. 1.6. pont)
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)					
XX 01 01 01 (a központban és a bizottsági képviselőken)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
XX 01 01 02 (a küldöttségeknél)					
XX 01 05 01 (közvetett kutatás)					
10 01 05 01 (közvetlen kutatás)					
• Külső munkatársak teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kifejezve⁹					
XX 01 02 01 (AC, END, INT a teljes keretből)					
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT és JED a küldöttségeknél)					
XX 01 04 yy¹⁰ – a központban					

⁹ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JED=küldöttségi pályakezdő szakértő.

¹⁰ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	– a küldöttségeknél					
XX 01 05 02 (AC, END, INT közvetett kutatásban)						
10 01 05 02 (AC, END, INT közvetett kutatásban)						
Egyéb költségvetési tétel (kérjük megnevezni)						
ÖSSZESEN		5,5	5,5	5,5	5,5	5,5

XX az érintett szakpolitikai terület vagy költségvetési cím.

A humán erőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	Tisztviselők – nyomon követés, az Európai Versenyhatóságok Hálózatának koordinálása Asszisztensek – IT projektmenedzser az Európai Versenyhatóságok Hálózata rendszere működéséhez nyújtott támogatásához, az Európai Versenyhatóságok Hálózata üléseinek koordinálása
Külső munkatársak	Tárgyaltalan

3.2.4. *A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*

A javaslat/kezdeményezés összeegyeztethető a jelenlegi többéves pénzügyi kerettel és az ISA2 program jelenlegi pénzügyi programozásával, további forrásokra nincs szükség.

3.2.5. *Harmadik felek részvétele a finanszírozásban*

A javaslat/kezdeményezés nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.

3.3. **A bevételre gyakorolt becsült hatás**

A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.